Dinsdag 7 December 1915. Eerste Jaarg. Nr 326 — Prijs: 5 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN
Per week ..... 0.35 Per 3 maanden 3.75
Per maand ..... 1.25 Per 6 maanden 7.50
Per jaar ..... 14.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD
Dr Aug. BORMS — Albert VAN DEN BRANDE
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1990

AANKONDIGINGEN
Tweede bladz., per regel 2.50 Vierde bladz., per regel.. 0.50
Derde bladz., id. 1.— Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich: ROODESTRAAT, 44.

DE VLAAMSCHE BEWEGING WORDT NATIONAAL

De Vlaamsche strijd neemt allengs het karakter aan van een scherp konflikt.

De werking der franskiljons in het buitenland, het protest en de nieuwe ijver der Vlamingen, het optreden van regeeringsagenten tegen loyale flaminganten in Holland, en ten slotte het afstellen van De Clercq en Dr. Jacob uit hun staatsbetrekking, kondigen een nieuwe faze aan in de Vlaamsche beweging.

Deze laatste was tot nog toe een volksbeweging, d.w.z. dat zij buiten het bestuur en de leidende klasse van het land plaats greep.

Zij was een drang naar ontwikkeling, en het positieve werk dat door een kern van intellektueelen kan volbracht worden, kwam tot stand: een Vlaamsche letterkunde en een nieuwe Vlaamsche muziek, wetenschappen in eigen taal beoefend en in eigen taal verspreid, in zoover dat met erkenning van onze verfranscht-maatschappelijke inrichting mogelijk was. Menschenmassa's werden bijeengebracht en volksvergaderingen belegd.

Onze politieke werking beperkte zich tot wetsvoorstellen voor verbetering van onderwijs, leger, administratie. Wij brachten rechtvaardige beginselen naar voren, overtuigd dat hun toepassing niets dan voorspoed en een hooge beschaving voor ons heele volk zouden beduiden. Verder ging de strijd niet. De Vlaamsche beweging organiseerde zich niet tot een partij, waarin zelfoverschatting en begeerte naar macht kon besloten liggen. Zij was een gezonde oppositie in het land, en daarop mogen alle oppositiepartijen geen aanspraak maken!

Waarom werden wij zoo hevig bekampt door hen die, omdat zij de machthebbers waren, krediet hadden bij de openbare meening? De groepen die zich als leiders van hun omgeving opwierpen, de ministers en haast heel de vertegenwoordiging, onderzochten de diepe nooddruft niet van hun volk; maar gehoorzaamden gemakshalve aan een eigen traditie ontstaan uit onze half-Fransch, Belgische omwenteling. Zij pleegden, naar onze beschouwing, dagelijks verraad tegenover hunne omgeving, welke zij door een veelzijdige beïnvloeding wisten te misleiden over onze beginselen.

Men meende of beweerde te meenen dat de Vlaamsche eischen afbreuk deden aan België's eenheid. Die gedachte werd zoo onophoudelijk verspreid, dat zij bij velen ingang vond.

Doch de waarheid is dat diegenen die de flaminganten aldus uit den vaderlandslievenden trust schakelden, deze eenheid wilden behouden in het Fransch. Hun doel was steeds en is het nog: van Vlaamsche volkskracht te maken Fransche volkskracht, of zoo men de variante verkiest, Belgische volkskracht.

Hierin volgden zij overigens den roep van hun heele opvoeding, en tal van « Vlaamsche » leiders gingen helaas, al zij het dan aarzelend, in hetzelfde spoor.

De vrijzinnigen waren, vóór alles, verspreiders van het begrip dat Franschen zich over vrijheid en beschaving hadden gevormd. Niet alleen onze liberalen, maar zelfs het Belgische socialisme, werden er door bezield. In den strijd voor dezelfde ideeën was Frankrijk hun grooter broer. Daar komt nog bij, dat steeds de vrije frakties, hier zooals elders, den invloed ondergaan der Kerk die het nationale karakter heeft gevormd.

Van hun kant nu, voelden zich de verfranschte katholieken, hoewel zij graag op het Parijsche verderf schimpten, door gelijke kultuur aan het Fransche volk verbonden; zij haatten enkel de Republiek, en daarom hielden zij vast aan een « Belgische ziel ». Men kan bijna zeggen dat zij zich tot de Republiek verhielden als een oppositie die in tijden van gevaar de veeten zou laten rusten om het gemeenschappelijk vaderland, de gemeenschappelijke Latijnsche idee te dienen.

Al deze faktoren van het Belgische leven keerden zich tegen de middelen die wij ter heropbeuring van Vlaanderen aanwezen.

De verfranschers konden of wilden niet begrijpen dat door de flaminganten de ekonomische en moreele welstand van hun omgeving werd betracht. Wanneer de Staat dit streven bekampte, hielp hij van de Vlaamsche beweging den scherpnationalen strijd te maken die hij juist beweerde te vreezen.

Het mag verwonderlijk heeten dat het vóór den oorlog nog zoover niet kwam. De Vlaamschgezinden bleven en blijven steeds getrouw aan het vaderland waarvoor men hun liefde had aangeleerd. De leiders, tot Mac Leod, Van Cauwelaert, Hipp. Meert toe, erkenden de hooge waarde van de eenheid des lands; door hun strijd hoopten zij haar te bevorderen, en nooit gebruikten zij hun invloed opstandelijk. Zij bleven, in woord en daad, getrouwe onderdanen van den Staat.

De Vlamingen beoogden de grootmaking van België. Daarvan werd het doorslaand bewijs geleverd toen de oorlog inviel: zij namen geen eigen standpunt in alvorens deel te nemen aan den strijd, en over hun wenschen zwegen zij.

In den loop van dit jaar echter hebben zich nieuwe feiten voorgedaan. De Belgisch Vlaamsche tegenstelling nam eindelijk vorm aan ook bij de Vlamingen. Enkelen kwamen tot het inzicht dat in de Vlaamsche beweging de vereischte voorwaarden besloten lagen voor een nationalen strijd. Ons volk kon zich beschouwen als een natie die als zoodanig van haar recht tot zelfstandig beschikken mocht gebruik maken. Thans gold het Vlaanderen te redden; de West-Europeesche verhoudingen dreigden te veranderen; het voortbestaan van België zelf werd onzeker, al het oude stond op losse schroeven — nu was het laatste oogenblik gekomen, meenden zij, om de Vlaamsche beweging een nieuwe gestalte te geven, levenskrachtig genoeg en volledig ingericht om het lot van ons volk, zoover menschelijk mogelijk, te bestieren.

De staatkundige stroomingen hier zooals in den vreemde werden onderzocht in betrekking tot de herleving van onzen stam, en een eigen historisch inzicht verklaarde de oorzaken en evolutie van de Vlaamsche beweging. Dit duidde aan dat een Vlaamsch-politiek standpunt was veroverd.

De werkende groep was echter niet groot. Van de oudere strijders ondervonden zij meer tegenwerking dan bijstand. Voor de meerderheid van Vlamingen had de Beweging in deze tijden geen belang.

Daardoor misschien aangemoedigd, heeft de Regeering, liever dan haar verfranschende werking in dezen tijd te schorsen, de gelegenheid gunstig geoordeeld om den strijd tegen het Vlaamsche recht onverbiddelijk door te voeren. De haat en bedreigingen evenwel, waarmede de flaminganten in Holland worden achtervolgd, hebben op hun beurt een kentering teweeggebracht in vele Vlaamsche middens. Vooral de neerbliksem van dichter R. De Clercq en Dr. A. Jacob uit de Staatshoogte, moet veler oogen geopend hebben, want hier staan we voor het feit dat zelfs flaminganten die in den Belgischen Staat gelooven als een voorwaarde van ons volksbestaan, niet meer door de Regeering geduld worden. Door deze verdrukking zijn de Vlamingen gedwongen hun nationale afzondering te voelen.

Nog zijn degenen, waarin deze verandering zich reeds heeft voltrokken, niet in overgroot aantal, en kan men niet vooruit zeggen hoe de Beweging, in haar geheel, uit den oorlog zal komen. De massa heeft zich nog niet bij de nieuwe toestanden aangepast, maar de behoefte aan andere strijdmiddelen wordt algemeener. Fransklijons en flaminganten zijn tegelijkertijd tot de uiterste konsekwenties van hun streven gekomen. Niet enkel vrijwillig, maar ook door de gebeurtenissen uitgedaagd, treedt het opbouwende Vlaamsch bewustzijn een nieuwe faze in en wil de Nationale Beweging.

Wat de Regeering betreft, ofwel heeft zij in den toestand een ander inzicht dan wij en acht de geschapen tegenstelling niet gevaarlijk, ofwel heeft zij in dezen oorlog van het geweld leeren gebruik maken. In ieder geval groeit de intellektueele kern van nationaal-gezinden voortdurend aan, en indien het Staatsbestuur dezen uit haar midden wil schakelen, zal het de massa waarover hun invloed zich uitstrekt van zich vervreemden en haar eigen weg doen opgaan.

G. V. T.

De Amerikaansche Vloot

In het « Berliner Tageblatt » wijdt de kapitein ter zee Persius een beschouwing aan de Amerikaansche vloot, waaraan wij het volgende ontleenen: « Het is van belang de aanstaande versterking der Amerikaansche vloot na te gaan met het oog op de toenadering tusschen Rusland en Japan. Deze landen zullen wellicht na den oorlog een bondgenootschap aangaan, hetwelk het wantrouwen moet opwekken van Engeland en Amerika, daar Japan zich niet tevreden zal stellen met Kiautschau. Door de verovering van Manila hebben de Amerikanen gemeend van daaruit des te gemakkelijker ekonomische voordeelen in Azië te kunnen verwerven. Dit is een misrekening geweest, daar Japan zich na den vrede van Portsmouth niet bekommert om het beginsel der « open deur » in China, maar deze heeft afgesloten en den handel van Europa en Amerika in Mantschoerije allerlei moeilijkheden in den weg legt. Zoowel om deze reden als om de onopgeloste kwestie der Japansche emigratie naar Australië en Californië zal het eenmaal tot een oorlog moeten komen, waarin alsdan Engeland eveneens zal worden betrokken, hetwelk thans door Australië ondersteund, dit land niet aan de Japanners kan overlaten. Deze laatsten trachten zich met Rusland te verstaan, om de handen in het Oosten vrij te krijgen.

Vandaar dat de Amerikanen maatregelen hebben genomen om leger en vloot te versterken. Het eerste had tot heden een maximum vredessterkte van omstreeks 100,000 man, welke thans op 140.000 man wordt gebracht, terwijl een territoriaal leger van 400,000 man zal worden gevormd. Verder worden de aanstaande vijf jaar 10 dreadnoughts, 6 slagkruisers, 10 verkenningsvaartuigen, 80 torpedojagers, 15 groote en 85 kleine onderzeeërs gebouwd; het personeel wordt met 8000 man vermeerderd. Voor den oorlog nam de Amerikaansche vloot de derde plaats in terwijl de ontworpen vermeerdering niet grooter is, dan die van Duitschland gedurende de laatste jaren. Wanneer men verder in aanmerking neemt, dat Amerika tot heden geen slagkruisers bezat en de tegenwoordige pantserkruisers en linieschepen voor een deel verouderd zijn, zal zijn vloot niet genoeg worden versterkt om het land volkomen te beveiligen. Daarvoor zou meer vereischt en de geheele industrie in het werk gesteld moeten worden, welke thans in dienst is van de vijanden van Duitschland ».

ONZE LETTERKUNDIGE PRIJSKAMP

Lambrecht Lambrechts 1865

O het rijke, het overrijke, milde Vlaanderen! Deze nu weer is een Limburger, gelijk Jan Matthijs Brans, Arnold Sauwen, Hilarion Thans.

West-Vlaanderen is in de letterkunde een nijvere bickorf, die gonst en wemelt van bedrijf en jaarlijks een volle schoot gouden raten schenkt aan 't volk. Het land van Rodenbach, Guido Gezelle, Verriest en Streuvels. Welke namen weer in de streek van Maerlant!

Oost-Vlaanderen staat daar prachtig, sterk, ontembaar, nog steeds bezield met den geest der Witte Kaproenen en dadelijk rijst voor ons de figuur van dichter René de Clercq, die nu allen overvleugelt door de stoute vlucht van zijn laatste gedichten en door zijn manhaftig optreden, waardoor hij misschien de redding aan Vlaanderen schenken zal.

Brabant, waar eens Jan van Ruysbroeck zich verontschuldigde *Brusselsch* te schrijven — de taal van Ruysbroeck was Brusselsch; ach, hoe is ze nu ontaard tot een potsierlijk dialekt! — maar toch weer zuiver, edel goud is in de zangen van Prosper van Langendonck; toch weer los en lenig, als vloeide ze rechtstreeks van de lippen van 't volk, waar Willem Gijssels er zijn liederen in aanheft.

Antwerpen, de vaste burg van de Vlaamschgezindheid, rijk aan dichters, vertellers, redenaars, strijders.

Limburg, het laatst gekomen, met het recht van iemand die vóór Maerlant reeds Hendrik van Veldeke schonk en, voor zooveel wij weten, de eerste Vlaamsche woorden en de eerste Vlaamsche liederen opteekende, in 't oogenblik waarop de minzame Walther van der Vogelweide te Bozen, in Tirol, geboren werd (rond 1170). Deze zou zelf zingen in een taal die zooveel de onze is als die der Hoogduitschers:

Nemt, frouwe, disen kranz

en zou aan de liefde deze nog altijd onbeantwoorde vraag stellen:

Wer gab die, Minne, den gewalt
Daz du toch so gewaltic bist?
Du twingest beide junc und alt
Da für kan nieman keinen list.

Lambrecht Lambrechts gaf vier dichtbundels uit: *Rond het Klavier*, 1901; *De Vroolijke Limburger*, 1905; *De Varende Zanger*, 1909; *Mate en Minne*, 1910; Limburgsche schetsen, verhalen en landschappen in lenige verzen en waaruit een klaar en dichterlijk gemoed spreekt.

Lambrecht Lambrechts is ook een onzer beste en vruchtbaarste novellenschrijvers.

Van hem: *Uit de Dendergouw*, novellen, 1903; *Het Mirakelfeest*, novellen, 1906; *De Paascheieren, novellen*, 1908; *Dierennovellen*, 1911; *Uit Belgisch Limburg*, novellen, 1911.

Deze laatste bundel kwam uit te Amsterdam, bij S. L. van Looy, in « De Roo-Rozen Serie », en bevat het beste werk van den rijkbegaafden dichter en novellist, namelijk: *Het Berkje, De Grijze Meer, Het Schuldbriefken, De Zicht, Adeste, De Heidebrand, Het Liedje van den Smid, Boekweitkoeken.*

Wat *De Grijze Meer* is? 't Is een mist in het Limburgsche Demerdal, « een zee van wollig-witten damp », waardoor de « diepliggende beemden in reuzige ketels ziedend water en wielende stoomwolken » herschapen worden; 't zijn de *fata morgana* van 't geboorteland van den dichter.

Wij geven er een brok uit in onze « Bloemlezing », betreurend dat we door puntjes het deel hebben moeten weglaten waar Lambrechts het getob beschrijft van Kol en van zijn brave moedige sukkel van een vrouw.

De novellist zegt daar ergens:

« Men zegt wel eens dat er geen arme menschen meer zijn: in Limburg zijn er nog veel. (Wij mogen wel zeggen: in heel het Vlaamsche land zijn er nog veel.) Kol en de zijnen waren zwart van armoê. »

Ach! de lijdensgeschiedenis van het arme Vlaamsche volk, wat ligt ze wreed als ondergrond in het werk van al onze Vlaamsche schrijvers die niet idealiseeren, doch de werkelijkheid en de waarheid willen zeggen!

Lambrecht Lambrechts werd in 1865 te Hoesselt, in het Demerdal, tusschen Tongeren en Hasselt, geboren. Hij is dus in den schoonen bloei en de volle kracht van zijn prachtig talent.

Lambrecht Lambrechts is thans leeraar aan de Normaalschool te Gent.

Algemeen Nederlandsch Verbond

VIJFDE VOORDRACHT
VAN POL DE MONT

In de vorige les werd een overzicht gegeven van de twee voornaamste richtingen in de kunst in de tweede helft van de 18e en in de eerste helft van de 19e eeuw: de antikiseerende en de romantische richting. Beide richtingen kwamen van Frankrijk naar ons land over. Er volgde als van zelf uit, dat de kunst in ons land werd een tweedehandskunst, het was geen autochtore kunst, geen kunst van eigen bodem. Het werd kunst van tweeden rang en soms van derden en vierden en nog minderen rang. Zoo gaat het overigens altijd wanneer het eene volk den stijl, de mode, de manieren overneemt van het andere. Onze Vlaamsche en Waalsche schilders zagen in de antieke richting niet het ware zooals de Franschen, zij waren oppervlakkig en namen de slechte hoedanigheden over. Heel anders bij Louis David. Hij was geen bloot naäper, hij had groote liefde voor de natuur en daarvan getuigt zijn werk. Veel studie heeft hij er zich voor getroost. Zoo weet men, dat hij voor het gekende doek *Le Sacre de Napoléon*, bijna al de personnages, en er zijn er meer dan 200 voorgesteld, eerst naakt en daarna gecostumeerd in zijn atelier deed komen poseeren, uit schrik, dat de costumes niet zouden passen op zijn schilderij en zijn personnages er zouden uitzien als poppen. Dat getuigt van studie en liefde voor het ware.

Dat leden zijn navolgers niet. Zij deden te veel aan akademisme, als Lens b.v.b. Men leidde principes af uit de werken van anderen als uit die van Poussin. Men zocht pyramidale lijnen en kwam aldus in groepeering en insceneering tot gemaaktheid, tot theatrale kunst. Ook Navez en Van Bree deden veel aan akademisme. (In ons vorig verslag deed men ons zeggen, dat Van Bree beter was dan Navez. Het is juist het omgekeerde, Navez was de voortreffelijkste van deze twee schilders.)

Met de Romantische richting gebeurde hetzelfde. Heerlijk was de Romantiek in Frankrijk met Jerichone, met Delacroix, een meester van koloriet, een aanbidder van Rubens, die in dien tijd de afgod was van de Fransche schilders. Dat deden onze schilders niet. Toen de romantische richting naar hier overkwam namen zij er het theatrale, het pathos, de rethorika van over. Van de diepte, de kleur en het karakter ging alles te loor. Daarbij kwam nog het sentimentalisme, de gevoeligheid zoowel bij Vlamingen als bij Walen.

Ook Delaroche had dat in Frankrijk gedaan. In alle groote historische doeken van dien tijd komt een sentimenteele scene voor. Men vraagt zich telkens af wat ze er komt doen. Onze kunstenaars ontroerden niet door kleur en kunst, ze wilden op ons inwerken door historische anecdoten en door sentimenteele, overgevoelige tooneelen, die bij het onderwerp niet te pas kwamen. De personnages op het doek leven niet voor zich, maar voor het toekijkend publiek evenals in den schouwburg. In de Fransche kunst van dien tijd is waarheid, in de onze niet. Zoo bijv. in het stuk van De Keyn te Brussel: de *Verheerlijking van België*. Het is samengesteld uit historische personnages, geleerden, kunstenaars, beeldhouwers en dichters, prelaten elk in de kleederdracht van zijn tijd. Dat leeft echter niet en oefent op ons geen invloed uit. Zoo ook in het stuk van De Biefve: *Het Eedverbond der Edelen*. Er is niets Vlaamsch in, het is gansch Fransch met alleen de gebreken van de Franschen. De personnages zijn theatraal, gelijken op marionetten, mooi uitgedost. Het koloriet is wassenbeeldenkleur. Delaroche schilderde ook zoo in doeken als *De dood van Mazarin, Richelieu die zich in een gondel laat overzetten*, en andere. Deze werken zijn samengesteld uit allerlei groepen en groepjes, die anecdoten op zichzelf zijn en niets met het onderwerp te maken hebben.

Spreker toont stukken van Vlamingen in gravure om aan te duiden, dat onze schilders hetzelfde deden, Wappers, Slingeneyer, Paul Robert en al de anderen zijn er steeds op uit om ons het sentimenteele te toonen. Portaels deed een reis naar het Oosten en komt onder den invloed van Horace Vernet en denkt iets nieuws gevonden te hebben. Hij schildert bijv. *Jozef verkocht door zijn broeders* en geeft zijn personnages de kleederdracht van zijn tijd, van de Syriërs, zooals hij ze gezien had in het Heilig Land.

Onze schilders dachten in dien tijd groote kunst te geven en gaven slechts kunst in 't groot, op groote doeken. Er moest iets nieuws komen. Dat was aan 't groeien in dat tijdperk.

(Het slot over deze voordracht, in ons nummer van morgen.)

MAX.

Dagelijksch Nieuws

DE SLAG BIJ KTESIPHON. — De Engelsche generaal Townsend werd op 30 November l.l. verslagen, en gestuit in zijn oprukken naar Bagdad, door het Turksch leger.

Ktesiphon en Selencia, twee Perzische steden in de oudheid vermeld, lagen beiden op den Tigris, in de satrapia Babylonia, de streek waar nu Bagdad oprijst.

In die oude Perzische steden verrezen vroeger paleizen en tempels met stoute koepels, waaruit zich, voor een deel, de Byzantijnsche bouwstijl (Sint-Sophia te Konstantinopel, Sint-Marcus te Venetië, enz.) ontwikkelden.

Nu er gevochten wordt in de landen om de oude wereldzee: aan den Hellespontos (Dardanellen); in Trakisch Chersonesië, waar Miltiades, de held van Marathon, eens koning was (Gallipoli); aan Thessalonike (Saloniki); in het oude Illyria (Albanië); in Mesia, Makedonië en Trakië (thans Servië en Bulgarije); zou het wel belang opleveren eens na te gaan hoe het lot van de wereld, op diezelfde slagvelden van heden, vroeger werd beslist.

Kyros (Cyrus), en twee eeuwen later, Alexander de Groote, vochten zegevierend aan Tigris en Eufraat.

Het Perzisch stamhuis der Sassaniden (van de 3de tot de 7de eeuw onzer tijdrekening) had zijn paleizen te Ktesiphon, en de zilveren gedreven vazen en bekers uit dien tijd, getuigen van groote weelde en kunstsmaak.

CARNEGIE EN TOLSTOI OVER HET ROOD KRUIS. — De « British Weekly » van 11 November deelt mee, dat Andrew Carnegie geweigerd heeft een bijdrage te schenken voor het Roode Kruis, en deze weigering aldus motiveerde: « Ik geloof niet dat de arbeid der Roode Kruis-vereenigingen bevorderlijk is aan den vrede. Wanneer de soldaten elkaar halfdood geslagen hebben, moest men hen aan hun lot overlaten. Uw Roode Kruis tracht hen echter weer op de been te helpen, dat zij opnieuw hun wapenen ter hand kunnen nemen en hun vernielingswerk voortzetten. »

Gelijktijdig las ik in « Nieuwe Banen », Sept. '15, het artikel over Tolsoi, waaruit ik aanhaal: « In een zijner hoofdwerken, « Oorlog en Vrede », vaart de oorlog als een zware wagen over de menschheid heen, hij kneust en vermorzelt het leven. De « groote » naar der menschen maat heerscht hier met zijn schepter. En ook, zeer zeker leeren wij opoffering en liefde kennen. Het Roode Kruis is er, de zuster, de broeder, die uitgaat om de gewonden te verbinden, de stervenden te laven, zij zijn er. Maar, zoo meent Tolstoï, grooter slechts wordt daardoor de waanzin. Immers, de gruwelen worden bedekt met den schijn, zooals een verminkt lichaam door de witte wade, zooals verterend gebeente door een gepleisterd graf. Ruk weg den sluier der menschlievendheid, opdat de doodskop grijnze! Laat de moord fel woeden als een giftig dier, opdat ieder wete, welk een afgrondsgeboorte hier de tanden slaat in het vleesch der menschheid! De oorlog brenge dood aan den oorlog, de gruwel verslinde den gruwel! »

HET REKORD VOOR INLICHTING. — Onder de rubriek « Echos Littéraires, Artistiques et Scientifiques » vonden wij gisteren in het te Brussel verschijnende dagblad « Le Quotidien » het volgende sensatie-nieuwsje, dat wij in zijn geheel overnemen:

« Onze voordrachtgevers. — De Hollandsche letterkundige Vereeniging « Kunst voor Allen » kondigt voor 8 April a.s. eene voordracht aan, met betrekking tot de letterkunde en de kunsten in België, door Frans Von Cauwelaert, den jongen Vlaamschgezinden afgevaardigde voor Antwerpen.

» Van den anderen kant heeft dezelfde vereeniging eene vertooning in voorbereiding genomen van een akt van Björnson: « Het Faillissement », waaraan zal voorafgaan een causerie door onzen landgenoot R. Verhulst over het werk van den Noorschen dramaturg. »

Allen naar Holland! Wij zijn benieuwd te hooren hoe deze voordracht en die vertooning van stapel liepen, of moet dat soms op 1 April plaatsgrijpen?

EEN NIEUWE ZITTING DER PROVINCIALE RADEN. — Onafhankelijk van de zitting der verschillende Provinciale Raden welke plaats had ter regeling van de oorlogsbelasting, is het waarschijnlijk dat eene andere bijeenkomst der genoemde Raden binnen zeer korten tijd zal plaats vinden.

Deze buitengewone zitting, welke slechts twee dagen zou duren, zou als doel hebben om aan de Provinciale Vergaderingen te veroorloven om de Staatsbegrootingen van 1916 te bespreken en te stemmen. Bovendien verlangen de Bestendige Deputaties de goedkeuring hunner lastgevers voor hun beheer sedert 1914 te verkrijgen.

Evenals de voorgaande, zal de nieuwe buitengewone zitting door eene verordening van den Gouverneur-Generaal bijeengeroepen en in zijn naam geopend worden. Eveneens zullen in afwijking van de wet van 31 April 1836, de zittingen niet openbaar wezen zooals door artikel 51 voorgeschreven is, ook zal de aanwezigheid van den Gouverneur, door artikel 123 aangegeven, niet noodig zijn en de besluiten zullen geldig wezen onafhankelijk van het aantal aanwezigen, in tegenstrijd met artikel 54.

Men voorziet trouwens dat de begrootingen zonder veel diskussie zullen aangenomen worden.

AMERIKA TEGEN DEN VREDE IN EUROPA? — Reuter telegrafieert: « Washington, 2 December. — Een bekendmaknig van Lansing, den minister van buitenlandsche zaken, heden verschenen, geeft voor het eerst ruchtbaarheid aan het besluit van het departement van buitenlandsche zaken om geen paspoorten te verstrekken aan leden van de zoogenaamde vredespartij, die voornemens zijn naar Europa te vertrekken met schepen, die door de aanhangers dezer partij zijn gecharterd. Algemeen wordt de bekendmaking vertolkt als een bewijs dat de regeering de vredespogingen afkeurt. » (Vrijdag, 3 Dec. ocht.)

De Vereenigde-Staten hielpen op ruime schaal het noodlijdende België te bevoorraden, doch de grootste weldaad die ons geschonken kan worden is de vrede.

Dat diplomaten, dagbladschrijvers en gewetenlooze spekulanten het onverbiddelijk doordrijven van den oorlog uit hun veiligheid en ongenaakbaarheid prediken, is misdadig, want ieder moet altijd beproeven recht, vrijheid en rechtvaardigheid te doen zegepralen zonder dat de ontzettende volkenslachterij wordt voortgezet. Als die pogingen mislukken, slechts dan zijn de uiterste opofferingen gerechtvaardigd.

Wij denken dat Reuter den maatregel van minister Lansing verkeerd uitlegt en dat deze misschien genomen werd juist om ondoelmatige inmenging, die olie op het vuur zou wezen, te voorkomen.

DE OORLOG

De Toestand

De militaire deskundige die de kwestie der Grieksche neutraliteit een sphinxraadsel noemde heeft de zaak met haren waren, zij het dan ook mythologischen naam genoemd. Hij had er kunnen bijvoegen dat de nieuwe Edipus nog altijd niet gevonden is om er een oplossing voor te vinden.

Sedert den val van Monastir, die nu officieel bevestigd is, werd de verhouding tusschen Griekenland en de Entente meer gespannen en de tijdelijk opgeheven beperkende maatregelen door deze laatste gesteld o.a. ten opzichte der Grieksche scheepvaart, traden opnieuw in werking.

Dit toont eens te meer en op duidelijke wijze aan dat de houding der oorlogvoerenden tegenover de neutralen en omgekeerd, alleen door den afloop der krijgsverrichtingen wordt bepaald.

De Entente beschouwt de bezetting van Monastir als een voorbereiding tot een aanval op de in Macedonië opgestelde Engelsch-Fransche troepen en begint met een gebeurlijken terugtocht op Grieksch grondgebied rekening te houden. Het Servisch leger, of liever wat er nog aan weerbare elementen van overblijft, is op Albaneesch grondgebied geweken en heeft rust en hulp noodig vooraleer het opnieuw in staat zij werkdadig aan de operaties deel te nemen. De legers die te Saloniki ontscheept werden vormen dus de hoofdmacht waarmee Bulgaren en Centralen af te rekenen hebben.

Griekenland maakt ondertusschen een benauwenden krisis door, en niemand kan voorzeggen hoe het daar uit geraken zal.

Van de andere fronten is er maar luttel te vermelden. De Turken schijnen in Mesopotamië hun succes nog eenigszins uit te breiden. Zooals we reeds aanmerkten is de gevechtswoede op het Italiaansche oorlogstooneel aan 't luwen. In Polen en in Noord-Frankrijk heerscht rust.

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, 6 December. — Officieel:

Op verscheidene plaatsen van het front, geschuts-, mijn- en handgranatengevechten. In de streek van Bapaume werden twee Engelsche vliegtuigen tijdens een luchtgevecht neergeschoten. De inzittenden werden gedood.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, 6 December. — Officieel:

In de morgenvroegte werd gisteren een Russische aanval ten Zuidwesten van het Babit-meer (ten Westen van Riga) met groote verliezen vóór ons front in de pan gehakt. Een door Russisch geschutsvuur van uit de zee getroffen Duitsch vliegtuig, werd bij Markgrafen (aan de kust van Koerland) met zijn bemanning geborgen.

Servisch gevechtsterrein

Berlijn, 6 December. — Officieel:

Ten Oosten van Sjenica en ten Noordoosten van Ipek werden Montenegrijnsch-Servische afdeelingen teruggeworpen.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, 5 December. — Officieele mededeeling: Gisteren hebben de krijgsverrichtingen van de Italianen aan het Isonzo-front zich tot geschutsvuur van afwisselende sterkte beperkt. Slechts bij Oslavya ondernamen zij bij dag niet alleenstaande aanvallen, die alle afgewezen werden.

Aan het Tiroolsche front ontwikkelde de vijandelijke artillerie levendige bedrijvigheid tegen het versterkte gebied van Lardaro.

Rome, 5 December. — Officieel bericht van den generalen staf:

Behoudens kanonnades en gevechten van kleine afdeelingen, niets te vermelden.

Servisch gevechtsterrein

Weenen, 5 December. — Officieele mededeeling:

Bij Tselebits is het onlangs tot een groot gevecht gekomen. De Montenegrijnen werden door von Foca aan de grens teruggeworpen.

Ten Zuiden van Plevlje hebben onze troepen heftige tegenaanvallen van de Montenegrijnen afgeslagen.

Onder het in Plevlje buitgemaakte oorlogsmateriaal zijn een millioen infanteriepatronen, honderd kisten met artilleriemunitie.

Ten Zuiden van Nowibazar zijn gisteren wederom zeshonderd gevangenen gemaakt.

VAN BULGAARSCHE ZIJDE

Sofia, 5 December. — Bericht van den Bulgaarschen generalen staf van 3 dezer:

Na de verstrooiing van de Serviërs op 29 November bij Prizrend, trokken de resten van het Servische leger naar Dzjakova en langs de Beli-Drin naar Dibra en Skoetari.

Onze troepen hebben de vervolging der Serviërs in beide genoemde richtingen voortgeezt. Op 3 dezer hebben onze langs de Beli-Drin vervolgende kolonnes de Serviërs in de stelling aan den linkeroever van de Ljoema ingehaald, ze krachtig aangevallen, verstrooid en tot den terugtocht gedwongen, welke ontaardde in een wilde vlucht.

Hier hebben de Serviërs 100 veldkanonnen en houwitsers, 200 auto's, een reusachtige hoeveelheid oorlogstuig, 180 wagens van de trein en zoodanige hoeveelheid uniformen en uitrustingstukken achtergelaten dat de weg langs Beli-Drin tot aan Koela Ljoema versperd is. In de richting van Dzjakowa hebben zich de Servisch-Montenegrijnsche troepen bij het verschijnen van onze strijdkrachten teruggetrokken en Dzjakowa ontruimd.

Zij hebben daarbij 6 houwitsers in den steek gelaten. Onze cavalerie heeft hen naar Dzjakowa vervolgd. Blijkens verklaringen van gevangenen, moest koning Peter op een draagbaar worden getorst, omdat de tocht langs den Beli-Drin ten Westen van Koela Ljoema zelfs voor paarden onmogelijk was.

VAN TURKSCHE ZIJDE

De Dardanellen

Konstantinopel, 5 December. — Mededeeling van het hoofdkwartier. Het gewone vuur van de vijandelijke schepen was dank zij het antwoord van onze artillerie zonder resultaat. Bij Kemikli Liman is een door onze granaten getroffen vijandelijk transportschip gestrand, terwijl een torpedoboot de vlucht nam. Bij Sed-ul-Bahr had in den nacht van 2 op 3 December een hevig bomgevecht plaats. De vijand slingerde talrijke luchttorpedo's naar ons centrum en linkervleugel. Onze artillerie trof met vier granaten een vijandelijk pantserschip, dat de bocht van Saros en de streek Kavak Koopru beschoot. Het pantserschip hield op met vuren en verwijderde zich. De artillerie dwong ook de torpedoboot tot vluchten. Deze probeerde de eilanden in de bocht van Saros te naderen. Op dit front wedijverden de laatste dagen onze vliegers in schitterende prestaties. Een door onzen vlieger-luitenant Ali Riza bestuurd vliegtuig schoot bij Sed-ul-Bahr een vijandelijk vliegtuig naar beneden en dwong door bommen te werpen een vijandelijk pantserschip, dat de gestrande torpedoboot ter hulp snelde, te vluchten. Een torpedoboot, die het pantserschip te hulp wilde komen liep op den grond. Daarop opende onze vlieger machinegeweervuur op de bemanning van het pantserschip, die op het dek was en voorts op de torpedoboot. Het vliegtuig dwong door zijn vuur een vijandelijk vliegtuig, dat onzen vlieger wilde aanvallen, terug te keeren. Den zen dezer viel dezelfde vlieger een vijandelijken monitor aan, die onze stellingen beschoot en trof deze, zooals men kon vaststellen met bommen. De monitor zag zich gedwongen het vuren te staken.

Uit Mesopotamië

Konstantinopel, 5 December. — Mededeeling van het hoofdkwartier: Onze troepen, die den 2en dezer vijf-en-twintig kilometers aflegden, zetten de vervolging van den vijand voort, die in wanorde terugtrekt. De plaats Bachkole, ten Westen van Koet-el-Amara, is door ons bezet. Wij hebben daar een vijandelijke sleepboot en een met proviand en allerlei soort oorlogsmateriaal geladen lichter van 250 ton buitgemaakt en eenige krijgsgevangenen gemaakt. Het aantal in eenige weken gemaakte krijgsgevangenen bedraagt acht officieren en 520 man. De kortgeleden buitgemaakte kanonneerboot « Firik Lesze » is tot « Selman Pak » verdoopt, omdat de Engelschen zes dienaren van het graf van dezen heiligen, dat bij de plaats van denzelfden naam ligt, gedood hebben.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Konstantinopel, 5 December. — Mededeeling van het hoofdkwartier: Niets nieuws.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, 5 December. — Officieel bericht van hedenmiddag:

De toestand is onveranderd.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, 5 December. — Officieel bericht van den generalen staf:

De dag van gisteren is kalm voorbijgegaan.

TELEGRAMMEN

DE BETEEKENIS VAN DEN BALKANVELDTOCHT.

In een artikel van de « Matin »: De Duitsche pressie op Griekenland, lezen wij:

Een krachtigen Duitsch-Bulgaarschen aanval op de basis Saloniki moet zonder illusies en met koelbloedigheid onder de oogen gezien worden.

Saloniki Duitsche vlootbasis, dat zou ernstig zijn. Griekenland geheel in de macht van onze vijanden, dat zou vooreerst voor Italië, dan voor Engeland en ons, een zeer gevaarlijke bedreiging zijn. De bondgenooten der entente kunnen onze vijanden niet laten profiteeren van een zoo aanzienlijke uitbreiding van het terrein, waar zij optreden, zonder alles te doen, wat vereenigbaar is met een goede leiding van den oorlog in het algemeen, om het te beletten.

Het is onmogelijk, dat de Engelsche militaire leiders den prijs niet beseffen an deze krachtinspanning op den Balkan.

De militaire politiek in dezen oorlog, waarin voor allen het offensief bezwaarlijk is schijnt te zijn, dat de tegenstander gedwongen wordt zijn krachten te versnippereln en in alle hoeken van de wereld troepen en materiaal vast te leggen.

De bezetting van Saloniki past in dat plan, maar, wel te verstaan, onder de nadrukkelijke voorwaarde, dat onze staven er zeker van zijn, dat er geen ramp onze troepen bedreigen kan. Aan hen onzen tegenstand te schatten en de krachtinspanning, waartoe de vijand in staat is; aan hen te weten in hoeverre Duitschers, Oostenrijkers, Turken en Bulgaren in staat zijn tot een aanval op ons expeditieleger.

Het aantal der Duitsche troepen op den Balkan is overdreven voorgesteld. Maar laat ons niet vergeten, dat onze vijanden snel troepen vervoeren en zich bewonderenswaardig van de spoorwegen bedienen. Zoo het opperbevel zich misrekende ten opzichte van de krachtinspanning, waartoe de vijanden in staat zijn, dan zou het een zware verantwoordelijkheid op zich laden.

DE DUIKBOOT- EN MIJNOORLOG

Marseille, 5 December. — Het stoomschip « Ville d'Alger » uit Tunis heeft 11 overlevenden van een getorpedeerd Engelsch stoomschip aangebracht.

Het Italiaansche stoomschip « Bologna » is met 16 leden der bemanning van het getorpedeerde Italiaansche stoomschip « Trentino » aangekomen.

DE ONDERNEMING VAN FORD

New-York, 4 December. — De expeditie van Ford vertrekt vandaag met het stoomschip « Oscar II ». De passagierslijst bevat de namen van 140 personen, waarvan 54 verslaggevers, drie kinematografisten, maar geen enkele politicus of op ander gebied bekende Amerikaan. De onderneming wordt over 't algemeen beschouwt als uiterst onbeteekenend.

JOFFRE

De « Frankfurter Ztg. » verneemt via Zwitserland dat de Fransche legercommissie zich tot den ministerpresident Briand heeft gewend om naar de beteekenis van Joffre's benoeming tot opperbevelhebber van de Fransche legers te vragen. Briand heeft geantwoord dat er alleen mee werd beoogd meer eenheid in de bevelvoering te brengen en dat het niet in de bedoeling ligt om generaal Joffre als bevelvoerder aan het Fransche front te vervangen.

VOOR DEN VREDE.

Het Internationaal Comité van vrouwen voor duurzamen vrede heeft een brief ontvangen van den president der Cubaansche republiek, meldende dat hij met de grootste belangstelling kennis heeft genomen van de op het congres aangenomen resoluties, gelooft, dat het werk, door het comité ondernomen van het grootste belang zal zijn, de hoop uitspreekt, dat deze besluiten door alle vredesvrienden krachtig gesteund zullen worden en verklaart dat z. i. overal de propaganda er voor onmiddellijk moet worden aangevangen. Voorts vraagt de president of niet een der comité-leden naar Cuba kan komen om uit de Cubaansche vrouwen een nationaal comité te vormen.

Voorts werden sympathiebetuigingen ontvangen van de regeeringen van Haïti, Peru, Siam, Uruguay en Panama. Het comité telt afdeelingen in Frankrijk, Duitschland, Engeland, Hongarije, Oostenrijk, Noorwegen, Zweden, Denemarken, Zwitserland, Italië, Engelsch-Indië en Nederland, terwijl in Rusland, Finland, Bulgarije, Australië, Canada, Z.-Afrika en Griekenland weldra na den oorlog nationale comités zullen worden opgericht.

GRIEKENLAND EN DE ENTENTE.

Keulen, 5 December. — De correspondent te Athene van de « Köln. Ztg » seint, dat de inhoud van de Vrijdag aangeboden nota der entente-mogendheden, die de onzijdigheid van Griekenland ook voor het vervolg erkent, als gematigd en vriendschappelijk beschouwd wordt. De belofte, dat het voor de krijgsverrichtingen gebruikte Grieksche gebied onverkort teruggegeven zal worden en de schade vergoed, wordt in het bijzonder onderstreept. Zoodra de Grieksche regeering verklaart met den inhoud van de nota in te stemmen, zullen terstond de genomen dwangmaatregelen opgeheven worden.

DUIKBOOT- EN MIJNOORLOG.

Norrköping, 5 December. — Het hier thuishoorende stoomschip « Horvig », met een lading steenkool van Grimsby naar Stockholm onderweg, is op een mijn gestooten en vergaan. Veertien personen zijn gered; vijf, waaronder de kapitein, zijn verdronken. Het schip was voor 400,000 kronen tegen oorlogsrisico verzekerd.

VAN HET FRONT IN MACEDONIE.

Sofia, 5 December. — Hier, uit den slag aan de Karasoe, aangevoerde Fransche gekwetsten, die zich tegenover mij, onzijdige, vrij uitspraken, verklaarden eenstemmig, dat reeds in November de verzorging en de toevoer van reserves en munitie onvoldoende waren, voornamelijk tengevolge van gebrek aan trekdieren en wegens de herhaalde storingen in het spoorwegverkeer, die aan den passieven tegenstand van Griekse zijde toegeschreven moesten worden. Verder leden de troepen vooral tengevolge van hun voor dezen veldtocht in het gebergte ongeschikt schoeisel. De officieren waren algemeen van meening, dat de expeditie te laat ondernomen was, de troepenmacht te gering en dat de voorbereiding en de uitrusting onvolledig waren. Het expeditie-leger zou verloren zijn zoodra de vijand zijn zware artillerie aangevoerd zou hebben. De Bulgaren waren reeds nu geweldige tegenstanders. De gekwetsten erkenden dankbaar, dat ze hier goed verzorgd werden, en waardeerden de zorgvuldige behandeling bij het acht dagen durende vervoer van het front naar hier, waarbij hoofdzakelijk van buffelwagens gebruik gemaakt was.

Sofia, 5 December. — De spoorwegverbinding tusschen Sofia en Nisj is weer hersteld. Het treinverkeer is vandaag begonnen.

UIT OOSTENRIJK.

Weenen, 4 December. — De gewezen minister van binnenlandsche zaken baron Heinold is tot stadhouder van Moravië benoemd, de gewezen minister van koophandel von Schuster tot gouverneur van den dienst der postspaarbank.

OP HET SERVISCH FRONT

Berlijn, 6 December. — De « Vossische Zeitung » meldt uit Rotterdam:

De berichtgever van het « Journal » in Saloniki meldt dat het Fransche hoofdkwartier den 30 November een telegram ontvangen heeft met de waarschuwing dat de Oostenrijksch-Hongaarsche troepen de richting van hunnen opmarsch veranderen en snel naar Bulgarije oprukken.

GRIEKENLAND EN DE ENTENTE

Londen, 6 December. — Naar de « Times » uit Athene op 5 December vernemt bezochten gisteren de Britsche en de Fransche gezanten Skuludio. De bespreking duurde meer dan één uur. Het doel van hun bezoek was de aanstaande overhandiging van het antwoord der entente — in verzoenenden zin opgevat — aan te kondigen.

KARDINAAL BOURNE

Parijs, 6 December. — De « Petit Parisien » meldt dat Kardinaal Bourne, aartsbisschop van Westminster, met een bijzondere opdracht bij den Paus is gelast en naar Rome is afgereisd om aan het Konsistorium deel te nemen.

DE ITALIAANSCHE KAMERZITTING

Milaan, 5 December. — De « Corriere della Sera » meldt uit Rome:

Van de 470 afgevaardigden namen er 454 aan de stemming deel. Twintig waren verhinderd aan de zitting deel te nemen, uit oorzaak van ongesteldheid of omdat ze om andere redenen buiten de hoofdstad verbleven. Stemden tegen: 44 officieele socialisten, een onafhankelijke socialist Giacomo Ferri en de katholiek Miglioli.

DE KRIJGSRAAD TE CALAIS

Parijs, 5 December. — Omtrent de te Calais gehouden raadszitting bericht het Agent. Havas, dat buiten de vermelde personen van Engelsche zijde de chef van den Generalen Staf Murray en een vertegenwoordiger voor buitenlandsche zaken, van Fransche zijde ook de directeur in politieke zaken aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, Margerie, en de chef van den Generalen Staf, Graziana, aan de zitting deelnamen. De raadszitting duurde van 2 1/2 tot 6 uur en had betrekking op de gewichtigste thans besproken vraagstukken.

DE HOOGESCHOOL TE WARSCHAU

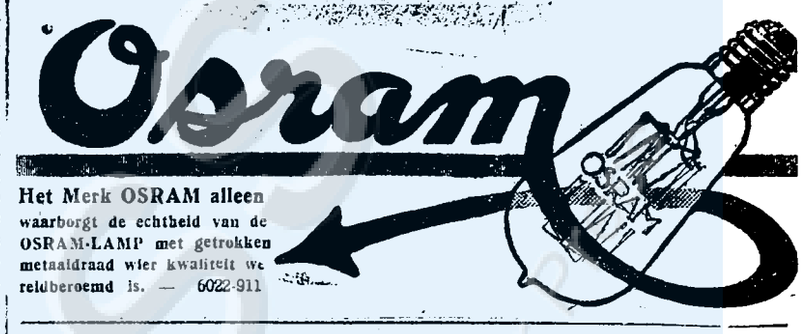
Berlijn, 6 December. — Volgens de « Deutsche Tageszeitung » hebben zich totnogtoe 900 heeren op de Hoogeschool van Warschau laten inschrijven.

GRIEKENLAND EN TURKIJE.

Uit Sofia wordt aan de «Kölnische Zeitung» geseind dat er te Athene en te Konstantinopel gelijktijdig Griekseh-Turksche onderhandelingen worden gevoerd. Minister-president Skoeloedis en de grootvizier moeten hartelijke telegrammen hebben gewisseld. Het gaat, heet het, over de regeling van economische aangelegenheden, zoomede over den eigendomstitel van Griekse en Turksche onderdanen in de beide landen. De snelle vordering der onderhandelingen wekt de hoop — aldus eindigt het telegram — op volledige politieke overeenstemming.

De ratten aan het front

Wij hebben onlangs aan de « Matin » ontleend, dat de Fransche soldaten aan het Westelijk front zulk een last van de ratten ondervonden. In de « Temps » vonden wij deze klacht terug. Een vijand, zoo schrijft iemand in het blad, die er zijn indrukken uit Champagne weergeeft, welke moeilijker te verdragen is misschien dan de koude en zelfs dan den regen, is de rat. In de kantonnementen vooral wemelt het van die weerzinwekkende dieren. Hun vraatzucht, ja hun grimmigheid, maken ze als ze uitgehongerd zijn gevaarlijk. Het zijn reusachtige grijze of rosachtige ratten, vijf-en-twintig centimeter lang en langer. Deze verschrikkelijke knagers pakken alles aan wat ze bereiken kunnen. Tevergeefs hangt men broodzakken en ransels aan touwen op, die men door de schuren of barakken spant; maar de ratten eten de touwen op en verslinden den inhoud van zakken en ransels: voedsel, riemen, dingen van leer, wol, ze sparen niets. Er worden klopjachten georganiseerd en de ratten graven zich in. Men denkt dat ze weg zijn, maar ze hebben zich slechts verborgen en komen weldra weer te voorschijn. 's Nachts vooral zijn ze brutaal, ze loopen over de manschappen heen, die niet rusten kunnen. In sommige kantonnementen houdt men katten, maar die zijn onmachtig tegen de enorme ratten. Men zou rattenhonden moeten hebben en op sommige punten van het front heeft men die laten komen. Er moet, zoo besluit de schrijver in de « Temps », er moet een middel tegen deze plaag gevonden worden om onze soldaten van de extra-kwelling te bevrijden.

Het Merk OSRAM alleen waarborgt de echtheid van de OSRAM-LAMP met getrokken metaaldraad wier kwaliteit wereldberoemd is. — 6022-911

Nieuws uit Brussel

HET VEE. — Ter markt van Anderlecht werden te koop gesteld, op 24 November: 1,014 stuks hoornvee; op 26 November: 773 kalveren; op de markt van denzelfden datum van 1914 waren er 191 hoornbeesten, 949 kalveren; op 24 November 1914 waren er 1,414 varkens, dit jaar geen enkel!

SOEP VOOR DE GARDEVILS. — Te St. Gilis, vertelt een Brusselsch blad, had de gemeenteoverheid besloten des nachts te 1 uur aan de politieagenten van dienst een rantsoen soep te geven, om hen te verwarmen; deze soep werd aan het centraal politiebureel geleverd door de kantien der Demeurlaan. Welnu, volgens het zeggen van onzen konfrater heeft de politie die soep geweigerd.

Waarom wordt niet gezegd; misschien is het soep die overbleef van den dag te voren, en lusten de gardevils dien opgewarmden kost niet; misschien ook smaakt soep 's nachts niet, dat weet ik niet; maar ik ben zeker dat de gardevils niet zouden geweigerd hebben, hadde men hun een borrel kwak of 'n flesch geus aangeboden.

Wij eischen geus voor de gardevils van St. Gillis.

VERLOREN VOORWERPEN. — In het lokaal der Brusselsche Trammaatschappij, Gulden Vlieslaan, 15, werden tijdens November de volgende zaken neergelegd, gevonden (of verloren, zooals ge wilt) in de tramrijtuigen:

153 regenschermen ('t is slecht weder geweest!). 14 wandelstokken, 33 paar handschoenen, 24 handschoenen, 13 handzakjes, 2 reiszakken, 36 geldbeugels, 1 geldtasch, 2 ringen, 1 armband, 2 dasspelden, 1 oorring, 1 halsketting, 22 sleutels, 18 boeken, 4 korven, 7 neusnijpers, 2 brillen, 4 moffels, 2 pelsen, 1 muziekstuk, 4 schorten, 1 reismantel, 9 provisienetten, 1 overfrak, 3 hoeden, 3 pijpen, 5 handzakjes, 3 bundels sleutels, 2 paar schoenen, 4 pakken linnen, 1 omslagdoek, 1 pennemes, 1 bankbiljet, 2 paar pantoefels, 2 pakken stalen, 10 paternosters (wat wordt er veel gebid, he?), 1 plan, en 1 uurwerk.

Voor de aardigheid dient hierbij te worden gevoegd dat een boer van Steenockerzeel verleden week met een kalf van Neder-over-Heembeek ging, en menig potje onderweg dronk. Als hij thuis kwam bemerkte zijne vrouw dat hij het kalf verloren had. Historiek!

GEMEENTERAAD VAN TENNOEY. — Eergisteren had eene zitting plaats. De Raad verleende aan de Hospiciën de toelating 50.000 fr. te ontleenen bij het Gemeentekrediet voor het uitvoeren van dringende werken. Eene dergelijke leening van 50.000 fr., door de gemeente zelf aan te gaan, voor het betalen der gemeentebedienden, werd gestemd. Medegedeeld werd dat op het protest der neringdoeners tegen het uitbaten der gemeentewinkels of voor deze voldoender wijze geantwoord werd. De zitting werd gesloten nadat een tarief werd vastgesteld voor den vervoerprijs per huurrijtuig.

OP HET KANAAL VAN CHARLEROI. — Volgens eene mededeeling, zijn er op het kanaal Charleroi-Brussel sedert den oorlog 90 vaartuigen meer, dan vroeger; 't zijn meestal koolbakken van rond de 300 ton; ondanks deze verhooging ontbreken er nog steeds om het steenkoolvervoer te verzekeren, en zulks zal ongetwijfeld aanleiding geven tot verhooging der prijzen. De vervoerprijs met deze booten is berekend aan een halve centiem per kilometer en per ton. De meeste der nieuwe booten zijn aangeschaft door de koolmijnen zelf, doch 't zijn veeleer vierkante bakken dan booten. Van Antwerpen kwam in de laatste dagen een weinig graan langs den waterweg naar Brussel, en soms ziet men wel een schip met wit zand uit de Kempen, van de omstreken van Moll.

OP HET KERKHOF VAN SINT-GILLIS. — Het gemeentebestuur van Sint-Gillis heeft besloten eene begraafplaats te behouden op het kerkhof der gemeente voor de jongens van St-Gillis, tijdens den oorlog gesneuveld. Er werd ook besloten dat een wedstrijd zou uitgeschreven worden voor het maken van een gedenksteen.

FRUITBOOMENKWEEK. — Door de Koninklijke landbouwmmaatschappij van Elsene worden de volgende voordrachten ingericht, telkens te 4 ure, in 't lokaal, Militaire Laan, 35, iederen Zondag namiddag, te geven door M. Furst, der tuinbouwschool van Ter Hulpen:

Op 5 December: Verzorging der fruitboomen tijdens den Winter;

Op 19 December: Over het leven der planten;

Op 26 December: In den fruittuin van een liefhebber;

Op 9 Januari: Over appel- en perenboomen;

Op 23 Januari: Verzorging der fruitboomen tijdens den Zomer.

Toegang vrij en kosteloos.

DOODELIJKE SPRONG. — Eene 51-jarige dame der Louis Bertrandlaan, te Schaerbeek, Mevr. S.., was sedert eenigen tijd in de hersenen gekrenkt. Gisteren avond lieten hare bewakers haar een oogenblik alleen; de arme vrouw maakte van dit oogenblik gebruik om uit het venster te springen; zij kwam op een glazen afdak terecht en overleed eenigen tijd nadien.

MOORDPOGING. — We hebben de moord gemeld, in het huis Pletinckx, gepleegd op den bewaker van het magazijn der Broekstraat, die vijf messteken ontving van de dieven die er voor 20.000 fr. stoffen gestolen hebben. Men heeft nu drie kerels en twee vrouwen aangehouden, als verdacht van deze misdaad. Een dezer, zekere S..., en de twee vrouwen werden sedert een jaar opgezocht voor andere feiten. Alhoewel men niets ten hunnen laste heeft gevonden met betrekking tot de moordpoging der Boekstraat, werd heel de bende opgesloten, daar de politie overtuigd is de daders vast te hebben eener moord onlangs te Steenkerke gepleegd.

AARDIG BEZOEK. — M. V.., Engelschestraat, kwam gisteren avond huiswaarts en bemerkte tot zijn niet geringe verbazing dat twee kerels van een 20tal jaren bezig waren in zijne kamer al de meubels open te breken en te doorzoeken. Op het zicht van M. V... grepen zij hem vast, wierpen hem ten gronde, en gelukten er in de vlucht te nemen zonder te kunnen ingehaald worden. Zij worden opgezocht.

BURGERLIJKE STAND. — Tijdens de 46e week van dit jaar werden te Brussel 50 geboorten verklaard, en 43 sterfgevallen, waaronder geen enkel geval van besmettelijke ziekte was.

Voor de voorgeborchten was het getal geboortens 98 en 124 stergevallen kwamen voor, waaronder 6 tengevolge van besmettelijke ziekten.

Voor Groot-Brussel maakt dit een geboortecijfer van 9.8 per duizend en een sterftecijfer van 11 per duizend.

Aan 10 personen werden kosteloos de pokken gezet, en er werden 187 huizen onderzocht voor gezondheidsredenen.

EEN GROOTSCH WERK. — Te Ten-Noey werd door eenige ingezetenen een Werk gesticht met het doel geld in te zamelen voor het plaatselijk Voedingskomiteit. Reeds werd hun werk met een ruimen bijval bekroond, en men moet dan ook de wakkere inrichters van dit Werk geluk wenschen. Deze week werd weer een feest gegeven ten voordeele der Voeding, in de « Casino », 1Leuvensche Kassei, en na aftrek der onkosten bleef er eene zuivere winst van 1,310 fr. 82, welke reeds in de kas der Voeding werd gestort.

Dat het Voedingskomiteit een ruimen steun heeft aan dit Werk wordt bewezen door het feit dat het reeds 104,265 fr. 21 ontving, opbrengst van omhalingen en feesten, door de werkzame leiders op touw gezet!

HOLLEBLOKKEN. — Het Hulpkomiteit van St-Gillis heeft verleden winter aan de arme lieden een heele partij schoenen geschonken; deze uitdeeling had wekelijks plaats, en men was ook dit jaar reeds met dit werk begonnen; doch het komiteit heeft besloten dat de aanvragers van schoeisels in 't vervolg, in

HET VLAAMSCHE NIEUWS

LETTERKUNDIGE PRIJSKAMP WAARAAN AL ONZE LEZERS DEELNEMEN

UITKNIPSEL Nr **112**

Lambrecht Lambrechts

Zie de voorwaarden en schikkingen van den Prijskamp op de 4de bladzijde

plaats van schoenen, holleblokken zullen krijgen; deze zijn warm en bovendien heel wat goedkooper.

IN DE SYNDIKALE VEREENIGING. — De Kamer voor bescherming van uitvinders en nijverheidskunste naars heeft haar komiteit vernieuwd, en M. de ingenieur de Fuisseaux als voorzitter vervangen door M. Marits; M. Adhémar de la Hault werd ondervoorzitter; heeren Arnold, Decroné, de Burlet en Verhaghen, blijven in dienst als sekretarissen.

KEGELSPEL. — Ten voordeele der krijgsgevangenen wordt op de Oude Graanmarkt, 10, in den « Ouden Zwarten Toren », een kegelwedstrijd uitgeschreven. Er zijn in 't lokaal meer dan 50 prijzen tentoongesteld. De opbrengst van dezen prijskamp zal dienen om voor onze jongens in Duitschland tabak te koopen.

Duitsche Mededeelingen

BEKENDMAKING

De militaire gouverneur der provincie Luxemburg heeft volgende bekendmaking uitgevaardigd :

Bij vonnis van het Feldgericht van 12 November, werden volgende personen veroordeeld :

I. — *Wegens krijgsverraad*

(Verbergen en begunstigen van eenen Franschen vlieger en het toevoeren van manschappen naar den vijand) :

Tot 15 jaar tuchthuis : de ondernemer Karel Badou, uit St-Mard ;

Tot 12 jaar tuchthuis : de daglooner J. B. Penis, uit St-Mard ;

Tot 10 jaar tuchthuis : de treinwachter Julius Smal, uit St-Mard ;

Tot 5 jaar tuchthuis : de postbeambte Marcel Lambremont, uit Virton ; de machinist Albert Detroz, uit Luik ;

Tot 4 jaar tuchthuis : de koffiehuisbediende Lucien Plouette, uit Luik ;

Tot 3 jaar tuchthuis : de herbergierster huisvrouw Armand Ligot, uit Nassogne ;

Tot 2 1/2 jaar tuchthuis : de naaister Julia Legrain, uit St-Mard ; de jachtwachter Jozef Paquay, uit St-Mard ; de kloosterzuster Louiza Barret, uit Nassogne ; de tuinierknaap Achiel Herman, uit Nassogne ; de herbergier Armand Ligot, uit Nassogne ; de herbergierster huisvrouw Jozef Dupont, uit Terwagne; de herbergier Jozef Dujardin, uit Luik ; Laura Dujardin, zonder beroep, uit Luik; de huisvrouw Julius Heldens, uit Luik.

II. — *Om verzuimd te hebben tijdig voormelde misdaden aan te geven :*

Tot 3 maand gevangenis : de echtgenoot Julius Heldens, uit Luik ;

Tot 2 maand gevangenis : de student Lodewijk Smal, uit St-Mard ;

Tot 3 weken gevangenis : de huisvrouw Lodewijk Jozef Smal, uit Saint-Mard.

Aarlen, den 13n November 1915.

Hierbij breng ik deze bekendmaking ter kennis der bevolking van geheel het onder mij staand gebied.

Brussel, den 27n November 1915.

De Generaal-Gouverneur in België,
Freiherr von Bissing,
Generaloberst.

Stadsnieuws

VERLOREN, tram nr 1, kleine valies met sleutels. Terug te brengen tegen goede belooning, 82, De Keyserlei. 1116

AAN ONZE LEZERS. — Wij raden onze lezers van Antwerpen en omliggende aan, zich per maand te abonneeren op ons blad. Van af 1 December wordt dan het blad tehuis besteld met de eerste postuitdeeling. Men gelieve zich te wenden tot het bureel van het « Vlaamsche Nieuws », Roodestraat, 44.

Zonderling voerman. — De genaamde Fr. de Bruyn, voerman, die in de Saciesstraat in staat van dronkenschap ten gronde lag, en hevig uit het rechteroor bloedde, werd gisteren nacht rond 12 uur naar het Stuyvenberggasthuis overgebracht.

HOTEL WAGNER

Kunstlei, nr 1, bij John CASSIERS

Alle dagen VERSCHE MOSSELEN en PALING. Gezellig koffiehuis en prachtige spijszaal. Lekker gerstenbier.

Hotel van allereersten rang.

Aanhouding. — Zondag ll. rond 8 uur 's avonds werd de genaamde J. F. aangehouden, die ten nadeele van Frans Snepvangers, wonende Bogaerdstraat, 19, eene partij beddengoed ontvreemd had bij middel van valsche sleutels. De genaamde Snepvangers vertoeft nog altijd in het buitenland.

Na het zingen van het lied : « Het Kistje van den Soldaat », door den Heer Jan Hermans, op het gezellig samenzijn van de Tooneelvereeniging « Vondel », Zaterdag l.l., in het lokaal « St-Pietersvliet », bij den Heer Gogo, voor Onze Behoeftige Belgische Krijgsgevangenen. Ontvangen 2.50 fr. gestort bij het Werk.

De Sleutel der Liefdadigheid. — In het « Café Vleminckx », Klein Markt, 11, heeft er thans een liefdadigheidsprijskamp op de ton plaats ten voordeele der behoeftigen in 't algemeen (onmiddellijke steun), ingericht door de Maatschappij « De Sleutel der Liefdadigheid », in genoemd lokaal gevestigd. Buiten eenen eersten prijs, bestaande uit 1000 kilos extra steenkolen, zijn er nog verschillende kunst- en andere schoone voorwerpen te winnen. De prijs per deelnemingskaart slechts vastgesteld zijnde op 5 centiemen is zoodus in ieders bereik en de genomen schikkingen zijn zoo gesteld dat eenieder de beste spelers het onderspit kan doen delven.

Gemeentebestuur van Antwerpen (2e Bureel. — Toelatingen tot bouwen verleend van 1 September tot 1 December 1915 : E. Van Opstal, Albertstraat, 5, voor Ch. Somers, Rogierstraat, 10, huis herbouwen Volkstraat, 13.

Voor onze Krijgsgevangenen. — Wat moeten onze Vlaamsche vrienden doen met hun blad, na het gelezen te hebben? Er aan denken welk groot nut, hoe heilzaam onze zoo degelijke artikelen op Vlaamsch gebied moeten werken op onze broeders die nu reeds zoo lang buiten hun vaderland leven, hun blad dus zoo gauw mogelijk terugbezorgen op ons bureel, hetwelk tweemaal per week bladen naar onze Vlaamsche krijgsgevangenen stuurt, ofwel aan de volgende adressen : « De Vlaamsche Leeuw », De Keyserlei ; Diderik 't Jollijn, Belegstraat, 48 ; « Nederlandsche Boekhandel », St-Jacobsmarkt ; M. Borgers, Diepestraat, 172 ; J. Witjis, Beekstraat, 9 ; « Hof van Keunen », Carnotplaats, Borgerhout ; C. Rousseen, Schoenstraat, 33, Borgerhout; L. Deley, Van Diepenbeeckstraat, 72 ; J. Miry, Bazin Tatz, Vredestraat, Berchem ; en verder in alle lokalen waar een onzer groene banden hangt met opschrift : « Hier ontvangt men bladen voor onze krijgsgevangenen ».

Vlamingen, gedenkt dat dit werk uwen steun verdient. De eenige wensch der inrichters is : veel werk.

Het Antwerpsch Noenmaal. — Door tusschenkomst van den Heer Fl. Léonard, is, ter nagedachtenis van den Heer Emile Cahen, een gift van 2,500 fr. aan de liefdadige instelling « Het Antwerpsch Noenmaal » geschonken geworden.

Van harte dank.

Solo-Slim gespeeld in het « Café Overzetboot », Suikerui, 8, Antwerpen, door M. Antoine Bree (Pauwke) ; medespelers : de Heeren P. Formont, G. Willequet, G. Hillen. 1.25 fr. ten voordeele van het Invaliedenhuis.

Rechterlijk Nieuws

ASSISENHOF

EEN DRAMATISCHE ZAAK

Een dubbele bandietenstreek en de gevolgen

Wij hebben in een vorig nummer de zaak aangekondigd die Maandag voor het Hof van Assises onzer provincie gebracht werd, en wij deden voorzien dat het een hoogst dramatisch proces zou wezen.

Men oordeele er over door het verslag dat wij hier laten volgen en door ons werd opgemaakt volgens door de beschuldiging wordt aangevoerd :

In den nacht van 16 op 17 December 1914, terwijl alles sliep in de gemeente Berendrecht, vielen vermomde en gewapende mannen, ten getale van drie, in de woning binnen van wed. Bremdonckx, een bejaarde vrouw die alléén woont, en van wie bekend was dat ze veel geld had.

Na de straatdeur te hebben opengebroken, begaven zij zich rechtstreeks naar de slaapkamer van de weduwe, sleurden haar het bed uit en toen zij haar daar siddrend, in haar nachtgewaad, voor hen hadden staan, snauwden zij haar toe :

— Uw geld of uw leven! Als gij ons goedschiks alles geeft wat gij in huis hebt, dan zullen wij u geen kwaad doen, maar als ge ons bedriegt of een kik geeft dan komt ge niet levend uit onze handen!

De oude vrouw was zoodanig benauwd dat zij alle sleutels van het huis in de handen der boosdoeners gaf, en al snikkend stotterde :

— Neemt maar alles!

Dadelijk gingen zij aan 't zoeken en 't duurde niet lang of zij hadden wel 7000 fr. en bovendien nog juweelen bijeen.

Dan lieten ze de bestolene aan haar lot over en trokken vandaar naar de woning van landbouwer De Nys, dien zij wellicht veronderstelden ook met duiten te zitten.

Hun eerste bandietenstreek was hun zoo gemakkelijk en zoo voorspoedig afgegaan dat zij zeker overtuigd waren dat hun niets meer deren kon.

Doch, zooals men weet, de Fortuin is wispelturig, en wie op haar betrouwt, wordt vaak teleurgesteld.

De drie mannen deden zooals zij bij de weduwe gedaan hadden, braken de deur open, gingen regelrecht naar de kamer, waar De Nijs met zijne vrouw sliep, en twee hunner sleurden vrouw De Nijs uit het bed, terwijl de derde den man beval roerloos te blijven, en om zijn bevel kracht bij te zetten, hem de punt van het bajonet tegen de borst zette, — want die bandiet was gewapend met een geweer waarop een stak bajonet ; de twee anderen hadden elk een geladen revolver.

De Nijs is een kranige vent, overigens in nog niet hooggevorderden leeftijd ; men zal het dadelijk ondervinden, doch voor 't oogenblik moest hij voor de overmacht zwichten.

De twee bandieten die zich met de vrouw bezighielden, bevalen haar het geld af te geven dat zij bezat. Met de bij boeren gewone geslepenheid, jammerde de vrouw :

— Och! menschen, ik bezit niets dan vijf frank! ik zal ze u geven!

En zij langde ze van eene kast, waar ze onder eene schotel lagen.

De bandieten namen de vijf frank hoonlachend aan, en zeiden verder :

— Toe! toe! nu met de rest voor den dag, want we weten heel goed dat ge een potteken hebt.

De vrouw ging voort met weeklagen :

— Ik heb niets, niets meer!

Doch toen zi jden loop van twee revolvers voor hare oogen zag glinsteren, durfde zij niet langer weerstreven, — 'k geloof het goed! — en zei ten slotte dat zij zou geven wat zij had, er bijvoegend:

— De sleutels heb ik hier niet ; ze zijn ginds op de kast in dien hoek. Laat mij los!

— Sta op ; wij zullen samen de sleutels gaan halen, zeiden de bandieten.

En het drietal ging naar den anderen kant van het vertrek.

Een onwederstaanbare nieuwsgierigheid deed den derden bandiet, die den boer in 't oog moest houden, even het hoofd wenden naar de anderen, — wellicht de begeerte om te weten welke schat er nu ging voor den dag komen — en van dit vluchtig oogenblik maakte De Nys, die heel den tijd met de oogen geloerd had, gebruik om met eene hand het geweer plotseling af te wenden, en met de andere hand den pols van den bandiet te knijpen dat hij er geen kracht meer in had, en sprong tegelijk het bed uit, met den kreet :

— Nu is 't mijn toer! Maak u weg, vrouw!

En terwijl op dien wenk de vrouw, te baat nemend de verstomdheid welke bij die plotselinge verandering van tooneel zich meester maakte van hare twee wachten, rechtomkeert maakte en wegliep, om buiten alarm te gaan slaan, blies de pachter gezwind het nachtlichtje uit dat de afwisselende tafereeltjes welke zich ontsponnen, verlicht had.

En nu was alles diepe duisternis! Wat gebeurde toen? Een epische worsteling! Wel had de boer het nadeel dat hij alléén stond tegenover drie, en nagenoeg ongewapend, — doch dit nadeel werd grootendeels vergoed door het voordeel dat hij altijd zeker was op eenen vijand te kloppen, en dat de anderen schier niet durfden de handen uit de mouwen steken, uit vrees van eenen hunner te treffen!

Daarop had waarschijnlijk de slimme pachter gespekuleerd — en hoe viel het naar zijnen wensch uit, te meer daar, in hunne verbijstering, de revolverdragers het noodlottig gedacht kregen elk hun wapen af te schieten!

't Was raak — maar niet zoo als zij zullen gewenscht hebben — zooals het later uitkwam, werd een der bandieten in het hoofd getroffen, de andere lager.

Doch zooverre zijn we nog niet. Daar, zooals wij gezegd hebben, de roovers vermomd waren, hadden geen der bestolenen een hunner kunnen herkennen. En toen buren, op het hulpgeroep der pachteres kwamen toegesneld, vonden zij de drie mannen niet meer. Die waren gevloden — doch ze hadden lood in de vleugels!

Twee dagen na het voorval, kwam een persoon met een erge wonde in 't hoofd, in eene kliniek te Antwerpen aangeland — om er te sterven ; want door het niet tijdig verzorgen der kwetsuur, was deze zóó verergerd, dat geene hulp later meer baten kon. Die persoon was een der bandieten — doch daar had men in de kliniek, zelfs na den dood, geen het minste vermoeden van.

Doch bijna tegelijkertijd gaf een ander persoon, ook gewond, zich in het Ziekenhuis te Berendrecht aan — en ook deze, door verwaarloozing van zijne kwetsuur in den aanvang, was ten doode gedoemd. Weldra viel de gekwetste in aanhoudende ijlkoortsen, die het naderend einde voorspelden.

Op eenen nacht was een liefdezuster wakende bij het bed, op uitdrukkelijk verlangen des geneesheeren, die het ergste duchtte. Plotseling zag zij den gekwetste half overeind komen en zich richtende tot een Christusbeeld aan den muur, met een jammerende stem tot driemaal toe de vraag opperen :

— Moet ik spreken?

En alsof hij een antwoord in bevestigenden zin gekregen had, begon hij met afgebroken zinsneden, het heele verhaal van den nachtelijken aanval en hetgeen gevolgd was, te doen, nagenoeg zooals wij dat weergegeven hebben, en met aanduiding van de schuldigen.

De onthutste non deed 's anderendaags 's morgens verslag van het gehoorde, doch tevergeefs poogden de magistraten den zieke te doen spreken, om de bevestiging van zijne onthullingen te verkrijgen : de gewonde stierf zonder zijne zelfbeheersching herkregen te hebben.

't Is in zulke omstandigheden dat Pieter Sebrechts, de éénige van de drie daders die ongedeerd bleef, voor het Crimineel Gerechtshof verzonden wordt.

Zijne medeplichtige is Anna Van Koeckhoven, weduwe van een der overledenen.

Zij wordt enkel vervolgd voor verheling.

Bemerk wel dat nu de beschuldiging om zoo te zeggen alléén op de verklaring der zuster berust.

Tramway-ongeluk

Eenige maanden geleden veroordeelde het Antwerpsche Strafgerecht tot 50 fr. boet, voorwaardelijk, en tot het betalen van 1000 fr. schadevergoeding aan de burgerlijke partij gesteld door de Gemeenschappelijke Kas, eenen wattman die op den hoek der Bolwerkstraat eenen zwaargeladen koolwagen had omverregereden, waarbij de voerman van dien wagen werd gedood.

Gisteren had dit geval een weerklank voor de burgerlijke Rechtbank, alwaar de Gemeenschappelijke Kas vroeg dat de schadevergoeding, die te laste van den wattman was uitgesproken, door de Maatschappij der Elektrieke Trams zou moeten betaald worden.

De Maatschappij laat pleiten dat het niet tegen haar is, dat die schadevergoeding werd geëischt voor de Strafrechtbank en dat zij er niet voor aansprakelijk is, tenzij voor de helft, daar, volgens haar beweren, de schuld van het ongeluk niet aan den wattman, haren bedienaar, alléén te wijten is, maar ook ten deele aan de roekeloosheid van den wagenvoerder, die had willen over de rails rijden, toen het tramrijtuig reeds dichtbij was.

— Zulks is niet door de Strafkamer erkend geworden, werpen de eischers op.

— Neen, in formeele bewoordingen niet, antwoordt de Maatschappij, maar dit leest men tusschen de regelen van het vonnis : hoe zou men anders zulke lichte straf hebben uitgesproken?

Uitspraak later.

Mijnheer Frans HEULENS

Bestuurder der Jongens-Gemeenteschool n. 6, vereerd met het Burgerkruis van 1ste klas, de Herinneringsmedalie van Z. M. Leopold II en het Eerekruis 2de klas van onderlingen bijstand,

echtgenoot van Mevr. Louisa ROELANTS

geboren te Antwerpen op 9 Oktober 1862, is aldaar overleden op 5 December 1915. UEd. wordt verzocht de lijkplechtigheid bij te wonen, welke zal plaats hebben op Woensdag 8 dezer, te 3 1/2 uren (Torenuur). Men vereenige zich ten sterfhuize, Van Beethovenstraat, 6, te 3 uren. De teraardebesteliing zal geschieden op de stedelijke begraafplaats Kiel.

Antwerpen, 5 December 1915,

Van Harneveldt-Scherlinx, best. van begr., St-Vincentiusstr. 33. Tel. 1399. 1117

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 6 December 1915

Mannelijk geslacht. — J. Schrapf, z. b., 82 j., Nationalestr., 119. — L. Van Regemortel, natiebaas, 64 j., echtg. van H. Truyens, Van Aerdtstr., 50. — H. Breedenraedt, z. b., 83 j., echtg. van A. Uyttebroek, Dambruggestr., 64. — J. Van den Bogaert, kleermaker, 46 jaar, echtg. van M. Van Elst, Lange Beeldekensstr., 77. — L. Van Steen, teekenaar, 20 j., Coquilhatstr., 37. — P. Bertels, z. b., 73 j., Lange Dijkstr., 67. — J. Smulders, tolbeambte, 62 j., echtg. van A. Sleymer, Belegstr., 36. — I. Lahousse, politieagent, 41 j., echtg. van J. Prenen, Lange Beeldekensstr., 5. — A. Ceulemans, natiebaas, 58 j., wed. van C. Van Rompaey, Vliegenstr., 19.

Vrouwelijk geslacht. — S. Minne, 35 j., echtg. van M. De Coster, St-Jobstr., 75. — H. Mahieu, z. b., 57 j., Hollandstraat, 48. — V. Maertens, z. b., 55 j., wed. van A. Dhont, De Keyserlei, 41.

1 kind beneden de 7 jaar.

Overlijdens. — Mannelijk geslacht : 9 ; vrouwelijk geslacht : 4 ; totaal : 13.

Geboorten. — Mannelijk geslacht : 14 ; vrouwelijk geslacht : 3 ; totaal : 17.

SPORT

WIELRIJDEN.

De « enveloppen »-koers.

Zondag morgen vertrokken 14 leden van het Rennerssyndikaat om 11 uren 10 uit het lokaal « Café des Sports », Statieplaats.

De aankomst had volgenderwijze plaats in het eindlokaal, Diepestraat, 88. Ziehier den uitslag :

1. **Jan Verhoeven,** om 12 u. 4 m. 4 sek., dus met wachten bij in 54 m. 4 sek. ; 2. Arthur Van der Stuyft, om 12 u. 14 min. 2 sek. ; 3. Vereecken, om 12 u. 15 min. 55 sek. ; 4. Bosschaerts, om 12 u. 16 min. 20 sek. ; 5. Pauwels, om 12 u. 17 min. 20 sek. ; 6. Van Oerle, om 12 u. 18 min. 13 sek. ; 7. Bamps, om 12 u. 18 min. 13 sek. ; 8. Van Elewiyck, om 12 u. 19 min. 55 sek. ; 9. De Graeve, om 12 u. 20 m. 15 sek. ; 10. Alliaert, om 12 u. 20 min. 22 sek. ; 11. Huybrechts, om 12 u. 20 min. 55 sek. ; 12. Van den Bogaerde, om 12 u. 21 min. 25 sek. ; 13. Tielemans, om 12 u. 23 min. 15 sek. ; 14. Muys, om 12 u. 27 min. 28 sek.

VOETBAL.

Uitslagen van Zondag 5 December.

1ste Afdeeling.— Ignatius 4—Antwerp 3 ; Liersche 0—F. C. Mechelen 1.

Scholieren. — Antwerp 11—Boom 0 ; Ignatius 1—Liersche 2.

2de Afdeeling. — Beerschot 1—Boom 3 ; U. S. Anversoise 5—Hemixem 0 ; Ignatius 0—Tubantia 13 ; Cappellen 1—Antverpia 1 ; Berchem 3—Urbain 2 ; Mariaburg 1—Amical 1.

3de Afdeeling (reeks A). — Urbain 0—Brasschaet 11 ; Ignatius— U. S. Anversoise (uitgesteld) ; Mariaburg 0—Berchem 1.

3de Afdeeling (reeks B). — Patria—Belgica (ongekend) ; Tubantia 0—Antwerp 2 ; Boom-Amical (ongekend).

Stand der Eelftallen.

1ste Afdeeling :

Antwerp F.C.	7	6	1	0	21	8	12
St-Ignatius	7	4	1	2	17	11	10
Racing Mechelen	7	3	2	2	11	5	8
Lyra S.T.V.	6	2	1	3	10	7	7
Beerschot A.C.	5	1	2	2	4	10	4
F.C. Mechelen	7	1	4	2	11	22	4
Liersche S.K.	5	0	2	3	4,	9	3
Berchem Sport	6	0	4	2	7	13	2

Scholieren :

Antwerp	4	4	0	0	31	3	8
Liersche	4	3	1	0	14	6	6
Lyra S.T.V.	4	1	2	1	9	11	3
Ignatius	4	1	2	1	7	11	3
Boom F.C.	4	0	4	0	0	30	0

TANDPIJN

wordt radikaal en blijvend genezen in eenige seconden door de 1038

DENTOGÈNE

De flesch 1.25 fr. in alle apoth.

Hoofdprijs in het gelukkigste geval : Een millioen	Men biede het geluk de haas !	De prijzen zijn door den Staat gegarandeerd.

UITNOODIGING TOT DEELNEMING IN DE KANSEN

van de door den Staat Hamburg gewaarborgde

GROOTE GELDLOTERIJ

Deze Loterij bevat

100,000 Loten en 46,028 Prijzen,

zoodat bijna de helft van alle loten zeker winnen moet.

Door een onlangs afgekondigd besluit der Regeering is deze loterij, tengevolge van een kapitaals-uitbreiding, veel verbeterd, zoodat zij nu grootere prijzen heeft dan eenige andere loterij ter wereld.

De grootste prijs bedraagt in het gelukkigste geval :

Een Millioen Mark=1,250,000 Frank

resp. M. 900.000	M. 830.000
890.000	820.000
880.000	810.000
870.000	305.000
860.000	303.000
860.000	302.000
840.000	301.000

en vele andere Hoofdprijzen. Tezamen bevat deze loterij 46.028 prijzen, ten bedrage van ongeveer

14.000.000 Mark=17.000.000 Frank

welke in 7 trekkingen ter verloting komen. Deze trekkingen hebben plaats met tusschenruimten van ongeveer 3 weken volgens het officieele Plan met het staatswapen voorkien, dat alle bijzonderheden bevat, benevens de juiste lijst der prijzen en de ambtelijke vastgestelde inleggelden voor elke trekking.

Voor de eerste prijstrekking, die officieel is vastgesteld, bedraagt het inleggeld :

Mark 10 of Frs. 12.50 voor 1 geheel lot — **Mark 5 of Frs. 6.25 voor 1 half lot** — **Mark 2.50 of Frs. 3.15 voor 1 kwart lot**

De loten worden alleen verzonden tegen vooruitbetaling, en wel tegen den officieel vastgestelden prijs, zonder toeslag.

Het officieele plan, welk ik **op aanvraag gratis** verzend, wordt aan iederen deelnemer toegezonden, alsmede ook de officieele trekkingslijst, welke prompt na de trekking wordt verzonden, met het eventueel gewonnen bedrag.

De winstbedragen worden betaald per aangeteekenden brief in Banknoten of door cheque op uwe bank. Ik kan tot mijn genoegen constateeren, dat door mijne sedert 1872 bestaande firma, reeds veelmalig naar alle werelddeelen de grootste prijzen dezer loterij zijn uitbetaald.

Alle opdrachten worden prompt en nauwkeurig uitgevoerd en ik verzoek beleefd deze met het oog op de ophanden zijnde trekking vóór den 15 DECEMBER te zenden aan

Samuel Heckscher senr.,
Bankier en Wisselkantoor,
Hamburg. (No. 751) Duitschland

BESTELBRIEF

Den **Heer Samuel Heckscher senr., Bankier en Wisselkanteer, Hamburg. (No. 751)**

Gelieve mij te zenden .... lot, voor hetwelk is hierbij ingesloten het bedrag van Mk .... volgt per postwissel per rembours te beschikken.

Naam en woonplaats : .....

(Volledig en duidelijk adres a. v. p.) .....

Pas verschenen. — Almanak voor Groot en Klein, 1916, 10 cm.

108

BOUWZWART IN 12 UREN

Mechelschesteenweg, 93 ; Kunstlei, 38 ; Vondelstraat, 8 ; Kasteelplelnstraat, 67.

A. VAN WEEREN

ons volk aan werk ! werk voor dle mannschoen op dit ooghenblik betaalbaar brood ! laat dan om geen late prijzen uwe kleedingstukken, mantels, paraplussen, dekens, tapijten, enz., enz., verwen of wasschen in de stoomverwerij

HELPT

Officieele lijst der gesneuvelde Officieren en Soldaten van het Belgisch leger

gerangschikt volgens alfabetische orde.

De Necker, sold., 1e jag. te voet 1/1, van Calloo, ov. te Tilff.
57278. Denet, sold., 1e lin., van Frasnes, begraven te Lier.
50919. Deneubourg, sold., 8e lin., van Bray, begr. te Erneton-sur-Biert.
52332. Dendievel Edm., sold., 3e jag. te voet, van Rolleghem, ov. te Antwerpen.
34836. Dengis Aug. Jos., sold., art., van Vorst, ov. te Chaudfontaine.
59936. De Nick L. J., sold., ov. en begr. te Ougrée.
57316. De Nies E., sold., 8e lin., van Kathelijne-Waver, ov. te Namen.
27350. Denis A., sold., 13e lin., van Molenbeek, begr. te Ermeton-sur-Biert.
Denis Aug., luitenant, 11e lin., ov. te Denée, begr. te Nismes.
De Noeker, sold., 1e jag. 1/1, van Calloo, ov. te Tilff, aldaar begr.
Denset Jos., sold., begr. te Duinkerke.
Denturck K., sold., begr. te Duinkerke.
58572. De Onckeere, sold., 2e lin., van Hoogledе, ov. en begr. te Leuven.
Denturck Theod., komm., 3e lin., begr. te Duinkerke.
56142. Denys V. A., sold., 2e lin., van Wytschaete ,ov. en begr. te Antwerpen.
De Paepe Désiré, adjud., 2e brig., van Sint-Gillis, ov. en begr. te Elsene.
Denaspel Désiré, adj., afdeel. mitralj., ov. te Brussel, krijgsgasthuis, aldaar begr.
51490. De Paum, 9e lin., van Wetteren, ov. te Barchon, begr. te Wandre.
De Pauw ,sold., jag., begr. te Willebroeck.
58096. De Pauw Jules, sold., 10e lin., ov. te Antwerpen.
55947. Denauw .sold., 2e lin., van Gent, ov. te Kessel-Loo.
Denelsenеer Ch., begr. te Duinkerke.
55701. Deperee J., sold., 11e lin., van Luik. ov. te Herstal, begr. te Rhees.
Denierreux Vital, sold., begr. te Duinkerke.
27231. Denoort, sold., 1e jag., ov. en begr. te Luik.
50919. Denoorter A., sold., 3e jag., van Avelghem, ov. te Antwerpen.
57589. Denoorter Art., sold., 27e lin., van Nevele, ov. te Antwerpen.
39355. De Poote, sold., grenad., van Stekene berr. te Lier.
51648. De Pooydt, sold., 3e lin., begr. te Kathelijne-Waver.
59950. De Potter Pieter, sold., 1e lin., van Buggenhout, begr. te Buggenhout.
52779. Denré Odile, sold., 3e lin, van Moorsledе ,ov. en begr. te Linden.
56060. Denreester Aug., sold., 22e lin., van Flеerbem, begr. te Bunsheek.
Denrerieux V., onderluit., 2e jag., begr. te Duinkerke.
De Preter, sold., 2e lin., van Kortrijk, begr. te Duinkerke.
73441. De Preter J. L., sold., 6e lin., van Aerschot, ov. en begr. te Brussel.
59261. De Preeuw Jaak, sold., 5e lin., ov. te Haecht.
54754. Deprez, sold., 3e lin., ov. en begr. te Kessel-Loo.
53876. De Priester Ad., sold., 2e karab., van Leers, ov. te Antwerpen.
54927. De Pues Lod., sold., van Dendermondе, begr. te Ste-Maria-Hasthem.
De Raaf Henri, sold., inf., ov. en begr. te Luik.
58762. De Raemaker, sold., 7e lin., van Brussel, begr. te Lier.
De Raemaker S. P., sold., 7e lin., van Brussel, ov. te Lier, begr. te Brussel.
51881. Deraeve Val., sold., 1e karab., van Dickelvenne, begr. te Lier.
58114. De Rechter M. F., sold., 11e lin. 2/2, van Elsene, begr. te Herstal.
Dereere Emiel, sold., 24e lin., 3/3, begr. te Lier.
56313. Direminces G., sold., 22e lin., van Charleroi ,begr. te Bunsheek.
54691. Deren H., sold., 5e lin., begr. te Boortbeerbeek.
Derey Frans, korpor., grenad., ov. en begr. te Flewyt.
58154. Dereze M. J. Ed., sold., 25e lin., van Antwerpen, aldaar overleden.
De Ridder, onderluiten., 11e lin., begr. te Wesmelaer.
22250. De Ridder, sold., 13e lin.
50320. Deridder H. J., sold., 12e lin., van Roux, begr. te Herstal.
56772. Deritter ,sold., van Nieuwerkerke, ov. en begr. te Ougrée.
52955. De Roeck, sold., begr. te Breendonck.
55066. Deröck, sold., 4e lin. ov. en begr. te Waelhem.
De Roeck Paul, onderluit., 2e jag. te paard, begr. te Laer (Luik).
54095. De Roep Leo, sold., 2e lin. 2/2, van Opwyck ,ov. te Antwerpen.

(Wordt vervolgd.)

LA
MODERN SCHOOL
dont le siège était 19, rue Houblonnière a été transférée PLACE de MEIR, 41
FRANÇAIS ANGLAIS ESPAGNOL COMPTABILITE STENOGRAPHIE DACTYLOGRAPHIE
Fr. 5.— par mois (2 leçons par semaine)
Renseignem. gratuits. 663

L. CARREE
Gedipl. vroedvrouw 1ste klas
Raadpleging, Pension
Veluwestraat 1/10
MECHELEN

DEELGENOOT GEVRAAGD
met minstens 25,000 fr. kapitaal in goede winstgevende zaak, Rijke broodwinning. Schrijv. W. W., bureel gazet. 449

PELSEN
Schoone en goede kwaliteit van pelsen en moffels te koop, aan voordeeligen prijs. 22, Zendelingenstr., Borgerhout. 1077

Den 1n en 15n van iedere maand aanvang van nieuwe gemeenschappelijke leergangen, 5 fr. per maand, 2 lessen per week.
FRANSCH ENGELSCH BOEKHOUDEN SNELSCHRIJVEN MACHIEN SCHRIJVEN
ingericht door de
ENGELSCHE SCHOOL
Bijzondere lessen 2 fr. per les
58, WELVAARTSTR. (Gerechtshof) 563

INSTITUUT RACHOR
Lange Nieuwstraat, 16 (Beurs)
Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en jonge Juffers
Snelschrift Schrijfmachine
Boekhouden — Talen. 528

Jnes Hmes et Filles préparez-vous en qq. mois à l'emploi de STENO-DACTYLOGRAPHE COMPTABLE
INSTITUUT RACHOR
16, Longue rue Neuve Anvers (Bourse)
Inscriptions ch. jour. 619

19, HOPLAND
School van Levende Talen
Den 1n en 15n van iedere maand aanvang van nieuwe leergangen
ENGELSCH FRANSCH SPAANSCH BOEKHOUDEN DACTYLOGRAPHIE STENOGRAPHIE
Fr. 5.— per maand 2 lessen per week
Dagelijks bijzondere leergangen voor Dames of Heeren.
KOSTELOOS prospectus met inlichtingen. 996
19, HOPLAND, 19

VROUWEN
de remedie van Dokter CARLOS is onfeilbaar tegen smartelijke, achterblijvende en onregelmatige
MAANDSTONDEN
Zekere uitslag, zonder gevaar. — De doos 10 frank, de 1/2 doos 5.50 fr. — Bescheiden opzending tegen postbon: Zuider Volksapotheek, 126, Brederodestraat, Antwerpen. 116

FONOGRAPHES
en platen aller merken Gramophone, Odéon, Favorite, enz. Edisonrollen 2 en 4 minuten. Alle soort muziekinstrumenten voor liefh. en artisten. Nieuw en per occ. alle onderd., ressorts, snaren, enz. Reparatie. Accordeeren, verwiss. Zithers en mnz. ervoor. In de Amerikaansche Vlag, 67, Lge Koepoortstr. Tram 10 en 11.

NAAIMACHIENEN
«Singer» en «Paff» hand en voet (insla gend); Amer. bureau; garnituur Sac-arabe; «Club» zetels, keukenkast, schouwgarnituur, beeldjes, coupes, tafelservies, juweelen, Champagne, Bordeau, schilderijen, kunststukken, enz., Lange Koepoortstr., 67, (op 't 1e). 987

MEN VRAAGT
eene deftige en bekwame winkeldochter, van gezetten ouderdom, liefst van den buiten, in de bijhuizen van Bogaerts, chocolade en confiserie, voor de stad Brussel. Aanbieden: Haantjeslei, 66-68, Antwerpen. 1114

GEHUWDE LIEDEN
in goede zaak (vleeschwaren) vragen 1,000 tot 5,000 frank ter leen aan 5% 's jaars, goeden waarborg. — Schrijv. ond. J. P. 20, bur. van 't blad. 1113

CARBURE LAMPEN EN BEKKEN
Vermindering voor voortverkoopers, alsook Heeren- en Damenvelos in okkasie en alle benoodigdheden; ook brand- en smeerolie, soupape en colle, buiten- en binnenbanden. Steenhouwerswest, 46. 744

GERANCE OF WINKELBEHEER
Dame, kunnende borg storten bestaande in eigendom, vraagt dépôt of gérance. Schrijven onder nº 196 bur. blad Voerkenr aan stoomverwerii 613

Te koop gevraagd
een FOTO-TOESTEL in goeden staat. Prijsopgaaf, schr. M. D. H bur. blad.

GRATIS
te huren, best gelegen benedenhuis (winkel- of renteniershuis). Leopold de Waelstr., 5. Te bevr.: De Hornestraat, 2/2. T/S. 1068

TE HUREN GEVR.
schoon kwartier van 3 of 4 plaatsen, in het midden der stad gelegen. Aanbied. schriftelijk J.V.O. Jezusstr., n. 24, Antw.

VROEDVROUW Diploma van 1e klas in Frankrijk en in België
GEWEZEN ASSISTENT-ARTS
gewaarborgd vrij van alle gevaar
MATIGE PRIJZEN
14, MARTELAARSPLAATS, 14, BRUSSEL
Noordstatie, geeft uit in de Nieuwstraat. 852

BORSTLIJDERS ASTHMALIJDERS
Hij was al 2 jaar ziek!
MIJNHEER,
Ik heb de eer u te laten weten de waarde van uw Borstbalsem St-Martin. Ik had al van alle remediën genomen en het verbeterde niet. Ik heb nu 4 flesschen van uw remedie gebruikt en gevoel mij zooals ik in lang niet meer geweest ben.
Jan DELARUE,
16, Abdijstraat, Elsene.
DE BORSTBALSEM St MARTIN
geneest hoest, fluimen, verkoudheid, ASTHMA en alle borstziekten
in flesschen van fr. 3, 1.75 en 1
ALGEMEEN DEPOT:
ZUID-VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126, Antwerpen en in alle goede Apotheken.
Opgepast voor namaaksels!

WATERORGANEN BLAAS-NIEREN
De behandeling van Dokter CHARLUS geneest alle inflammatiën en ziekten der waterorganen, uitloopingen, steen, lendenpijn, witte verliezen, troebele, brandende of pijnlijke waters
SPOEDIGE GENEZING
zelfs in de ergste gevallen
Prijs: 3.00 Frank
De waters der zieken zullen in ons laboratorium KOSTELOOS onderzocht worden.
ZUID-VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126
ANTWERPEN

GROOTHANDEL IN ZEEP
Steeds verkrijgbaar:
BESTE KWALITEIT VASTE
BRUINE ZEEP
in vaten van af 25 kilo netto inhoud aan 110 fr. de 100 kilo
ALLERBESTE HUISHOUDZEEP
(zachte witte zeep)
aan 55 fr. de 100 kilo
Alle orders van minstens 100 kilo geschieden franco naar alle plaatsen, onmiddellijk na ontvangst van een postmandaat. Uitsluitend verkrijgbaar bij het Hoofdhuis.
Adres: J. VAN STRATUM
Tolstraat, 49, Antwerpen

GELD verkrijgbaar
Het administratikantoor, MORETUSLEI, 51, verstrekt geldleeningen onder borgtocht, op salarissen, hypotheken, vruchtgebruik, enz.
RENTE 5 % 'S JAARS
Bureau van 8 1/2 tot 12 en van 1 1/2 tot 5 u. (B. U.). 771
Geldzendingen naar Holland

Plaats uwe aankondigingen in het «Vlaamsche Nieuws», het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

AANKOOP
van oud koper te beginnen van fr. 1.45, voor rood fr. 2.20 en hooger; lood fr. 0.60, zink fr. 0.50, tin fr. 6.00 en hooger. Zilverpapier, enz.
Alle andere metalen aan den hoogsten prijs
Kopergieters bevoorraad u bij
PROSPER VERSCHUREN
30, Coebergerstraat (zuid)
26, Lange Scholiersstraat, (noord)
1094

Pas verschenen Nr 3 van
De Belanghebbenden van 't Bombardement
Brieven van Zebedeus

De Heldhaftige Zebedeus gedurende 't Bombardement van Antwerpen
Prijs: 10 Centiemen

LESSIVE "IDEAL"
IN PAKJES
onvergelijkbaar voor het bleeken van linnen, voor het kuischen van vaat- en vloerwerk, gevels, enz. Vrij van schadelijke bestanddeelen. Het beste der waschmiddelen, aangenomen door de gasthuizen en de voornaamste kosthuizen van België. 1055
Te koop bij alle Drogisten en Kruideniers
IN 'T GROOT EN IN 'T KLEIN
8, Berlaimontstraat, BRUSSEL
Bijgevoegde depots:
1, Daillyplein, St-Josse-ten-Noode.
41, Kasteleinstraat, 41, Elsene.
57, Jan Velders-lei, St-Gilles.

ZIEKEN
In deze moeilijke omstandigheden en zoolang dat de Oorlog zal duren, zullen wij de recepten der gepatenteerden met de meeste zorg uitvoeren aan halven prijs.
ZUIDVOLKSAPOTHEEK
Brederodestraat, 126, Antwerpen
Zon- en Feestdagen heel den dag open

Hespen, Spek
Gerookt vleesch, enz.
Specialiteit van worsten; alles aan zeer voordeeligen prijs, in de gekende Verkensbeenhouwerij der GEBROEDERS JANSSENS
De Hornestraat, 2/2, Antwerpen-Zuid (nabij het Museum) 1081

Te Huren Terstond
MERXEM
Zeer schoon burgershuis: salon, eetkamer, veranda en keuken; op het eerste verdiep drie groote kamers; grooten hof, (tram aan de deur); ingericht met gaz, aan 25 fr. per maand; alsook schoone werkmanswoning met 5 groote plaatsen en hofje, te Borgerhout, prijs: 14 fr. per maand. Zich te wenden: Draakplaats, 4. 1046.

Roepzaal "MARNIX"
1, Terninckstraat, 1
(Hoek Kasteelpleinstraat)
Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal «Marnix».
Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS
INKOOP, VERKOOP
VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 630

TIJL UILENSPIEGEL

Het vroolijk en avontuurlijk leven van Vlaanderen's guitigen filosoof

Wemelzieke schapenkooien schoven hem achterna.. Hadde Kol niet gevreesd, dat het te laat kon worden, zeker ware hij nu en dan blijven staan, om de verbazend vreemde uitwerkselen van de Limburgsche mist, de zoogenaamde Grijze Meer, gade te slaan.

Hij begon echter te huiveren en trok zijn kleeren aan den hals toe. Ook meende hij weer, dat zijn schoen zoo zwaar begon te wegen; maar neen, hij wou er geen acht on geven.

In de lucht hoorde hij de dennentakken zingzangend tegen elkander wrijven en hij beeldde zich in, dat het engelen waren, die, in lange sleepgewaden gehuld, met ronkende harpen om zijn schouder weg en weder wiekten. Ook het beekje, dat hij bereikte en een tijdlang moest volgen, had een wonderzoete vooіs: een melodisch getokkel van huppelend en druppelend kristal.

Hier was het vreeselijk koud. Het sneed hem den adem bijna af. Op de houten brugleuning durfde hij niet rusten, want hij meende, dat hij zijn been stijf voelde worden en dat moest, kost wat kost, voorkomen worden. Klappertandend krabbelde hij vooruit, de kortste wegen naar het heuvelachtig dorp ken op. Nog eenige meters, een veertigtal misschien, en hij zou aan de verraderlijke dampen van het rot-gistende Broeckdal ontsnapt zijn.

Achter het molenrad scheen de vuile mist gelijk de logge rookzuilen van een kolossale fabriekschouw in de hoogte te poffen.

— Als ik maar niet verloren loop, hikte hij.

Hij duwde, duwde, kapte met stok en kruk, wrong zich voorwaarts, al ging het gedurigaan moeilijker, beet op de tanden, blies den adem door den neus, — doch dreigde meer dan eens voorover te storten. Wat hij ondernomen had, was eigenlijk een roekelooze daad. Wie weet, of hij de noodige krachten wel zou bezitten, om...?

— Niet redeneeren! Vooruit maar! beval hij. Doch plotseling gleed een scherpe zindering door de korsten van zijn roestige wonde, juist gelijk verleden paar op den kerseboom, en hij stond, na nog een paar hopelooze pogingen gedaan te hebben, boutstil.

— 't Is niets! dacht hij weer. Niets, niemendal!

Maar de ééne steek volgde op den anderen, akelig-wreed, meedoogenloos, en eindelijk was het hem, of er met twintig kille messen in zijn knie gewoeld werd.

— Hulp! meende hij te gillen.

— Neen! Daar, die slede! begreep hij, dicht bij een boerenhuis gekomen, en hij werkte zich, meer dood dan levend, nog twee stappen voort. Hij viel — gelijk een hout. Alles draaide vóór zijn oogen en hij wist niet meer waar hij was. Het bloeiend Eden van zoo even was veranderd in een hel vol spoken en monsters. Sissende slangen slopen slijmerig over zijn knikkende beenen en omkrulden zijn jagende borst; hij sloeg er naar, om ze weg te krijgen, half waanzinnig, verschrompeld door de pijn. Grijsgewiekte, schril krijschende uilen waaierden rond zijn hoofd; en mijd u, daar, van achter den ronkenden molen, kwam een bende witte, wilde paarden, met waaiende manen en open muilen, aangebriescht!

— Weg! 't Is niet waar! brulde hij en hij deed zijn uiterste best, om het bewustzijn niet te verliezen... 't Zijn witte rozen!... 't Zijn bruidjes uit de processie!... 't Zijn de eerste communiekinderen!...

— 't Geld! 't Geld! lammenteerde hij. 't Is het mijne!

— Jozef!... 't Geld!... Hèm niet geven, hoor!... Ik heb het noodig!... Mijn kind!... Mijn jongen!... De braafste van de wereld!... Wij mogen toch wel een enkelen keer vleesch eten... vleesch eten gelijk de andere menschen!... Later zal ik werken!... Later!...

En hij haakte rond gelijk een drenkeling naar een wrak.

Met een bovenmenschelijke krachtinspanning poogde hij weer recht te staan: het ging niet. Zijn ziek been wou niet meer verroeren; het had alle gevoel verloren. Het was dood!

— Oei-oei! huilde hij. God in den hemel!...

En hij tuimelde achterover, bewusteloos.

De bewoners van de winning, die gerucht gehoord hadden, snelden haastig toe en hielpen hem op.

Toen zij hem in een warm bed gestopt en van zijn kleeren beroofd hadden, bemerkten zij, dat zijn been koolzwart geworden was.

In zijn ijlkoorts riep hij nog:

— Niet geven, hoor!... 't Is het mijne!... Als ik genezen ben... werk ik er voor!... Als ik genezen ben!... Mijn jongen!... Mijn brave Fons!...

Een half uur later was hij een lijk.

— Uw edel hart verstrikt mij in uw goedhartigheid. Ik zal blijven tot morgen avond.

De schipper rakelde het vuur in den haard nog eens op en legde er nieuwen mutsaard op.

Dan liep hij nogmaals naar boven om zich andermaal te vergewissen dat er geen onraad was om het huis.

Hij nam terug zijn plaats in aan den haard en sprak tot Anneke:

— Vertel nu van 't Spokenkasteel.

Anneke schikte zich op haar stoel, lei de handen in haar voorschoot, glimlachte even...

Tijl kroop dichter bij Anneke, de handen op zijn knieën, den blik vriendelijk en nieuwsgierig op haar gewend.

Hans keek de waardin aanmoedigend aan met zijn gul gelaat en boog toen het zware lichaam voorover, de ellebogen op zijn dijen.

De schipper zat in den zorg tegen den muur van den haard, als iemand die niet meer nieuwsgierig is, de geschiedenis al kent, doch gaarne eenige woorden opvangt om zelf het verhaal aaneen te spinnen.

Een Anneke begon:

— Geen uur gaans van hier ligt het Kraaienhof op de gemeente Burcht. Als ge op den weg naar Zwijndrecht zijt, kunt gij het zien liggen... Welnu daar spookt het alle nachten sinds den 5de Juni 1568...

Anneke teekende zich.

— Wat was er dan gebeurd? vroeg Tijl.

— Dien dag, antwoordde Hans, werden de graven Egmont en Hoorne te Brussel onthalsd op bevel van den bloedhond Alva. Heeft dat daar betrekking mede?

Anneke knikte:

— Ja, heer.

— De heerlijkheden van Burcht, even als die van Zwijndrecht, behoorden sinds 1565 aan den heer van Hoorne.

Nu werd Hans ernstig.

— Ga voort, Anneke, zei hij ditmaal ernstig, welk ook uw tooverij-geschiedenis of spokenverhaal weze, het boezemt mij belang in.

— En ook de naam van Egmont is aan het Kraaienhof verbonden. Anna van Egmont liet de heerlijkheden achter aan haren zoon Filips van Montmorency, geboren in 1526, en over wien de graven van Egmont en Hoorne als voogden werden aangesteld.

— Hoe zonderling! murmelde Hans. Dat die namen, voortaan aaneengeschakeld in de geschiedenis, reeds daar gekoppeld werden.

— Zij waren ook verwant aan de Vilains, want Gudula Vilain was gehuwd geweest aan Jan van Montmorency.

— Hoe weet gij dat alles zoo nauwkeurig, Anneke?

— Vóór ik trouwde was ik dienstmeisje bij de oude mevrouw van Immerseele, te Wommelghem, en niet eenmaal, doch twintigmaal heb ik die geschiedenis moeten hooren.

— Ook de spokengeschiedenis?

— Neen, heer, die vernam ik slechts hier... Maar al de menschen van Burcht en van den omtrek, die van Kruibeke, van Melsele, van Zwijndrecht, tot die van Beveren en Steendorpe toe, zullen u vertellen wat er nu gebeurt.

(Wordt vervolgd.)